

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Aszovjet a cári imperializmus politikáját folytatja

Bécs, április 5. A bécsi orosz-román delegáció záró ülésén Krestinszky orosz követ ismét hosszabb nyilatkozatot olvasott fel. Ebben újból fejtegeti, hogy Besszarabia csatlakozása Romániához 1918-ban milyen körülmények között ment végbe, foglalkozik Besszarabia katonai megszállásával, végül kijelenti, hogy Oroszország kategorikusan visszautasítja azt a kívánságot, hogy Besszarabia csatlakozását elismerje és követeli a népszavazást.

Langa Rascanu román követ részletesen válaszolt a nyilatkozatra. Kifejti ebben, hogy mennyire képtelen és esztelen kívánság az, hogy Románia vitássá tegye Besszarabia hovatartozását.

A bécsi sajtó részletesen foglalkozik a konferencia megszakitásával. A Presse elítéli az oroszok magatartását. Oroszországot tulajdonképpen nem érdekli Besszarabia, hanem a Duna torkolata, hogy a Fekete-tengernél mennyi nagyobb helyet foglalhasson el, hogy az orosz imperializmus délfelé irányuló tendenciáit megvalósítsa. A lap reméli, hogy a tárgyalásokat rövidesen újból megkezdik, mert Európa keletén szükség van a tartós békére. A Zeit úgy véli, hogy Oroszország most nagyarányú propagandát fog kezdeni Besszarabiában, amely a két szomszédos állam között konfliktusra fog vezetni. A Wiener Journal szintén fenyegetettnek látja az európai békét, mert Románia sohasem fog lemondani Besszarabiáról.

Bécsből jelentik: Román körökben nagy felháborodást keltett az orosz delegáció kijelentése, amely szerint Bukovina többsége ukrán és Bukovina lakossága elene van a román uralomnak. Nistor bukovinai miniszter mindakét állítást visszautasítja. Az oroszok kijelentései azt bizonyítják, hogy a szovjet a cári expozív imperialista politikát folytatja.

Bécsből jelentik: Román körökben nagy felháborodást keltett az orosz delegáció kijelentése, amely szerint Bukovina többsége ukrán és Bukovina lakossága elene van a román uralomnak. Nistor bukovinai miniszter mindakét állítást visszautasítja. Az oroszok kijelentései azt bizonyítják, hogy a szovjet a cári expozív imperialista politikát folytatja.

A hadsereg nem politizál

Mardarescu tábornok nyilatkozata

A szenátus tegnapi ülésén több szónok a diákok felségélyezéséért szállott sokra.

Duca külügyminiszter ismertette a bécsi tárgyalások anyagát és kijelenti, hogy Románia kész újból felvenni Oroszországgal a tárgyalások fonalát, ha a szovjet-kormány elismeri Románia területi integritását.

A kamara ülésén Sándor József a székyföldi kisajátítások ügyében interpellál.

Moldovan Viktor azzal vádolja a kereskedelmi minisztert, hogy egy kórház céljaira szánt telket potom áron szerzett meg magának.

Beszédében nem becsületesnek és kufárnak nevezte a minisztert, mire hatalmas botrány tört ki a Házban, amelynek a kvestorok úgy vetettek véget, hogy Moldovan képviselőt eltávolították a szószeről.

Tancred Constantinescu kereskedelmiügyi miniszter kijelenti, hogy Moldovan vádjai közönséges rágalmak.

Mardarescu tábornok hadügyminiszter válaszolt arra a multkor felhozott vádra, hogy a hadsereg tagjait bevonják a politikába. Kijelenti, hogy a hadsereget a rend fenntartására veszik igénybe és az csak ezt a kötelességet teljesíti. Kéri a képviselőket, hogy a hadsereg kérdésében ne politizáljanak. Ami azt a vádat illeti, hogy katonai egységek részt vesznek a fasiszta mozgásban, megcáfolja. Egy-egy szórványos eset előfordulhat, de mielyst ez a felsőbb hatóságok tudomására jut, az illetőknek választaniok kell az uniformis és a polgári ruha között. Így történt az Bagulescu őrnagy esetében is.

Ezután a kamara áttért a kommercializációs javaslat tárgyalására. Jorga a javaslat ellen beszél és megállapítja, hogy az a liberális pártot teljesen diszkreditálja. Ezzel a javaslattal elő fogják idézni a liberális párt pusztulását, pedig arra még az országban szükség lehet. Popovici Mihály szerint a liberálisok befejezték a barácsolás

munkáját, most a szétozás következnek. A liberálisok az állam javain akarnak meg gazdagodni, amint azt a benyújtott törvényjavaslat bizonyítja.

Bukarestből jelenti a Rador: Craiovából tegnap este Bukarestbe érkezett Bagulescu őrnagy. A fővárosi diákok tüntetést akartak rendezni az őrnagy mellett, azonban vonatot Chitillán megállították és a bukaresti téparancsnok felszólította az őrnagyot, hogy automobilon folytassa útját a fővárosba. Amikor Bagulescu ennek a kívánságnak a teljesítését megtagadta, a Simplonhoz egy csendőrökkel telt vasuti kocsi csatoltak és így indult a vonat a főváros felé. Az északi pályaudvaron Boboc tábornok bukaresti téparancsnok egy mellékkijáraton vezette ki az őrnagyot és autón a téparancsnokságra vitte, ahol nyomban letartóztatta. Az összegyűlt diákságot katonaság oszlatta szét.

Bukarestből jelenti a Rador: Tegnap este a királyi palotában udvari ebéd volt a japán királyi herceg tiszteletére amelyen négyszáz meghívott vendég vett részt. Az ebédén Ferdinánd király a következő hátköszöntőt mondotta:

— Boldog vagyok, hogy császári fenségemet saját és népem nevében üdvözölhetem és kifejezhetem őszinte baráti érzelmeinket a császár és a vitéz japán nép iránt. A király ezután emlékeztetett a két nép együttes harcaira a világháborúban, majd annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a jövőben is együtt fognak működni a béke és az igazság győzelmes biztosítása érdekében. Fájdalommal emlékezett meg a Japánt legutóbb ért nagy katasztrófáról, majd köszönetet mondott Károly trónörökös felejtethetetlen tokiói fogadtatásáért. Poharát a japán császárra, a vendégre és a japán nép egészségére ültette.

Haro-Kuni herceg válaszában szintén Károly trónörökös tokiói útjáról emléke-

zik meg, majd rámutat a román nemzetnek a háborúban tanúsított vitézségére, amelyről a japán népnek alkalma volt meggyőződést szereznie és poharát a román dinasztia és a román nép egészségére ültette. Az udvari ebéd befejezése után diszhangverseny volt, amelyen a görög királyi pár is részt vett.

„Ne fáljuk fel egymást”

Karácsonyi János cikke egy erdélyi folyóiratban

A „Magyar Kisebbség” legutóbbi száma ily címen frappáns cikket közöl a Karácsonyi János nagyváradai püspök tollából. A mindössze két oldalra terjedő, de alaposágában és a megírás talpraesetségében valóságos mesterműszámba menő írás tulajdonképpen válasz Ghibu Onisifor kolozsvári román egyetemi tanárnak egy munkájára.

Ghibu Onisifor műve azt akarja kimutatni, hogy az államnak joga van elvételni a katolikus magyarság alapítványi iskoláit, mert ezek az iskolák állami iskolák elvételükre, valamint templomok és alapítványok elvételére is az államnak joga van.

Karácsonyi János mindenekelőtt a magyar főkegyuri jog természetének megvilágításával dönti meg azokat az érveket, amikre Ghibu, a tulajdonfosztás jogosultságát felépíti. Szellemesen mutatja ki, hogy Ghibunak az a tétele, mintha a katolikus egyház középiskolái állami iskolák volnának, nem is új, csak téves fedezés. 1879-ben Szász Károly magyar államtitkár előzte meg ebben a felfogásban Ghibu Onisifort, de akkor tudományosan alapon ez az állítás teljesen megdőlt. Tiltakozik továbbá a cikk ama tendencia ellen, mely Ghibu Onisifor munkájából a gyulafehérvári, kolozsvári székesegyházak s a nagybányai templomnak a katolikusoktól való elvételére irányul. Ezeket a templomokat katolikusok építették s amikor 1711-ben visszakövetelték az eredetiség jogán, akkor csak a magukét kapták vissza. Arra, hogy a katolikusok görög keletiek től épített templomot elvettek volna, egyetlen eset sincs.

A nagyérdékű cikk ezután így folytatja:

„De mégis, mintha Ghibu úr nem bízna eléggé ahhoz, hogy a történelemből felsorolt példái teljes jogot adna Románia kormányzóinak arra, hogy a katolikus magyarság egyházi és iskolai alkotásait mint állami vagyonot elvegyék, illetőleg visszavegyék. Műve vége felé tehát felfedez, hogy Franciaország és Csehszlovákia katolikus államok s ennél fogva miért ne tehetne Románia úgy, mint ezen állítólag katolikus államok tettek?”

Aki csak kissé jártas a világtörténelemben vagy a lapokból figyelemmel kísérté az utóbbi 25–30 év eseményeit, tudja, hogy Franciaország 1791–1801-ben a katolikus vallást eltörölte, papjait, püspökeit elűzte vagy kivégezte. Az 1801–1880. években is hol fogságba vitte a római pápát, hol föbelövelte a párisi érseket. 1880. óta pedig Franciaország mintá-

képe a modern vallásüldözésnek. 1905-ben elvette még hátralévő alapítványait, iskoláit és templomait is. A hírhedt Combes-féle rendeletekről, vagy Duez liquidatornak sikkasztásairól talán már Ghibu úr hallhatott valamit s ha nem emlékszik rá, annak az lehet az oka, hogy a kárárom némelyek szerint a legösszintébb öröm ugyan, de nem tartós. Csehszlovákia katolikus voltáról pedig a katolikusoktól elvett templomok, iskolák s a ledöntött Mária-szobrok eleget beszélnek.

Minek akkor vitatkoznia afelett, hogy a volt vallás- és tanulmányi-alap birtokait s a szerzetesi iskolák a katolikus egyházéi, ha Ghibu úr vigan átugorva a multak tengeréről a jelen szárazföldre, ilven állítólag katolikus, valójában katolikus-üldöző államok mintájára hivatkozik?

Az erőszak ellen nincsen fog s ha Románia államférfiai nem keresztény, hanem vallásüldöző, mindenható államot akarnak alkotni, akkor úgy sem kérdik, kié volt rég az az iskola, templom, alapítvány, hanem elveszik.

Sőt, ha Ghibu úr egyik előző véleménye megáll, akkor nem is kell ide erőszak, maguktól a román állam kezébe hullnak azok.

Azt írja ugyanis Ghibu úr műve 17. lapján: „Bevonulhattak Erdélybe ezen és ezren talán-olaszok, németek, franciák közül, hogy megerősítsék a magában életre képtelen magyar katolicizmust.”

De ha ez így van, mire való ez a nagy íjedelem a katolikus magyarságtól! El vannak most zárva a határok s ha a katolikus magyarság magában életre képtelen, megszűnik! Mire való akkor ezen egész könyvnek megírása, költséges kinyomtatása?

Végül a Majláth erdélyi püspök román származásáról elterjedt hiedelmeket osztja szét szigorúan tudományos dedukcióval a cikkiről. Ghibu Onisifor ugyanis Majláthot a renezáság címén tartja Erdélyből kiutasítandónak.

Bethlen ismét ura

a magyar politikának

Ajánlati fogja Horthy visszavonulását

A magyar politikai helyzet — mint Budapestről jelentik — ismét olyan képet mutat, hogy Bethlen továbbra is a helyzet ura marad. Az egységes párt tegnapi vacsoráján Korányi tartott nagyobb beszédet a szanalási javaslatokról. Kijelentette, hogy föltétlenül bizik benne, hogy Magyarország kijut mai válságos helyzetéből.

Miután Bethlen — folytatta Korányi — Párisban és Londonban sikeresen véghezvitte a diplomáciai frontátörést, most a gazdasági front áttörésére kerül sor. Ugyancsak tegnapi tartott értekezletet a keresztény szocialista párt is. Elhatározták, hogy a kölcsöntárgyalásokat megakadályozni nem fogják.

A nemzetgyűlés egyébként meglehetősen viharos ülést után, melynek központjában Szilágyi Lajosnak a kormányt támadó interpellációja állt, a szanalási javaslat vitáját megkezdte.

Szenzációszámba megy a magyar politikában Bethlennek egy legutóbb tett nyilatkozata.

A magyar miniszterelnök legutóbb az ellenzéki pártok vezetőivel folytatott értekezletén szóba került az ország közjogi helyzetének kérdése is. Bethlen a leghatározottabban kifejezte, hogy az ország közjogi helyzete s az államfő kérdése megoldatlanul tovább így nem maradhat és kijelentette, hogy az államfő-kérdést a szanalási

lái akció befejezése után napirendre tűzhetőnek tartja. Bethlen kifejezte azt a készséget, hogy a szanalási akcióval kapcsolatosan tanácsolni fogja Horthy kormányzóknak, hogy vonuljon vissza. Budapesti politikai körökben élénken kommentálják a miniszterelnök kijelentését.

Ahol az Isten fizet

A Zsidó Nőegylet népkonyhája ma déljben bezárul, hogy két heti takarítás után még a húsvéti ünnepeken megnyíljon, aztán a következő téli időnek kezdetéig szüneteljen. Mikor a népkonyha kapui becsukódnak, úgy érezzük, újságról kötelesség bővebben megemlékezni erről a több mint husz esztendő altruista intézményéről, amely a maga nemében páratlanul áll nemcsak Nagyváradon, de ugyancsak egész Erdély területén.

Bár Nagyvárad zsidó urtársadalmának minden egyes tagja részt vesz a konyha fenntartásában, a lélek a fenntartó erő, a minden gondnak hordozója, minden szeretetnek megtestesülése: Diósi Lajosné, a népkonyha elnöknője. Mellette osztoznak a munkában, az áldásos tevékenységben teljes odaadással: Perles Józsefné, özv. Wiener Jenőné és Jungreis Ignácné, akik mindennap, kivétel nélkül, jelen vannak az ebédozásokon. Hogy a Zsidó Nőegylet mennyire szívén viseli a sok más altruista intézménye között a népkonyhát, jellemző, hogy mindennap két tag van berendelve, a konyhára felügyeletre s ezek a tagok az urtársadalom asszonyai mindig eleget tesznek a felhívásnak, de egyuttal, a mikor az ellenőrző könyvben neveiket aláírják, nem feledkeznek meg soha 100—100 lei adományról a népkonyhának. Ez már szokás, és a konyha jóvelme, amiből és a még más önzetlen gondolkodók nagyobb adományából ebben az esztendőben is 150 ezer lei gyűlt össze, emyit adtak ki ölelmezésre. Nagyon természetes, hogy a napi 200—250 adag ebédhez ez az összeg nem lett volna elegendő, jóformán csak a huzamlát fedezte. De a főzelékfeléket, krumplát ajándékba kapták termelőktől, lisztet a László-malom s a Léderer és Kálmán-cég tartják el a konyhát. Kenyérre sincs kiadás a vezetőségnek, mert a gyulai kenyérgyár, Kohn Salamon, Kohn Dávid, Steiner Viktor, Weisz Márton és Deutsch Benjámin pékmesterek felváltva naponta tíz, tizenöt kiló kenyert ajándékoznak a népkonyhának. De még sok apróbb szilkségelet teremt elő a fenti négy urtól odaadó buzgalma, mint fűszert, izeket, fát a Józsi-vü zsidó kereskedőktől, családoktól, akiknek nevét mind felsorolni nem lehet. Így tudják szállítani a napi kétszáz-kétszázötven ebédet egy szezonon át, drága pénzen vett libaszírból és húsból szinte jelentéktelen összegért, de megfizethetetlen fáradtsággal és kitartással.

Ha a zsidó népkonyhára valaki betér, nem kér di senki, milyen vallású, milyen nemzetiségű. Ha akar fizetni, fizethet. Négy lei egy ebéd. Kap érte négyezer hetenként huszevest hussal, főzelékkel, vagy főtt tésztát, ünnepen süteményt és kétszer hetenként levest meg főzelékkel és jó darab kenyeret. Gyermektől, ha fizetni óhajt sem fogadjuk el a pénzt, de senkitől nem kérjük a pénzt. Az Isten nevében asztalt s ebédet kap mindenki, aki betér az ajtón s ételért jelentkezik.

Így jellemezte Wiener Jenőné urnő előttünk a zsidó népkonyhát. És munkatársunk megjelent a zárás előtt még egyszer szétnézni a szegény emberek e menedékhelyén, ahol sok-sok éhezőt mentenek meg az elpusztulástól.

Épen a sánc-utcai iskola szegény gyermekeit látunk az asztalok körül. Muzilló gyermekarcok. Az urtársadalmak az üvegfülkében számadásaik fölé hajolva dolgoznak, nem zavarom őket jelenlétemmel, hanem mint egyszerű vendég leülök én is egy asztal mellé s gyönyörködöm a meleg ételtől csillogó jókedvet tükröző gyermekszemekben. Öltözetem nem tűnik fel a rendre felvirgázó Kohn Jakab gondnoknak, mert látott s lát ő gyakran jobban öltözött is az ingyen kenyeren. Egyre telnek az asztalok. Szegény munkás emberek, piszkos darócban, mellettük épp oly szegény orthodox zsidók, asszonyok, öreg néni s öreg emberek állják el a konyhába vezető ajtót, ahol az ételt osztják két fénymázás, tiszta csészeben. Bőjtös nap van. Két tányérví leves és

ugyanannyi főzelék kenyérrel a napi menü. Vagyis meg se tudja mind enni, de van, aki még egyszer a konyhához járul.

— Kérlek még egy kicsit, nagyon jó.

Szó nélkül kap még egy kanállal.

A közönség, egy óra óta figyelem, folyton változik; nyolcvan perccel ezelőtt keresztény. Román, magyar paraszt munkások, ipari munkások, kevés keresetű kiherdők, tömegben jönnek, majd néhány elkésett iskolás leányka.

Kérésre a hölgyek megmutatják a napi bevétel naplót. Naponta 60—80 lei. Tehát a 200—250 ebédelő közül alig fizeti naponta tizenöt-husz ember a 4 leit, a többi ingyen ebédelt, az emberszeretettel, az isteni jószág nevében. A konyha nagyszága meglepő. Egy tisztára surolt álványon a holnapi köttös kalácsok pirosának. Velem együtt távozik az antizsazmita ur is. Nem néz senkire, nem köszön senkinek, bajuszát pödörgetve, felemelt fővel hagyja el a termet.

Megkezdtek a tisztviselői fizetések kiutalását

Az állami tisztviselők havi járandóságának kifizetését tegnap megkezdte a pénzügyigazgatóság. Elsőnek az igazságügy, a tanítóság, tanárok, readors g, sziguranca kifizetését utalványozták és értesítéssük szerint ma kifizetik az összes állami tisztviselőket.

Nem tudjuk, így volt-e tervbe véve, vagy pedig a hírlapokban megnyilvánult tüdőrképe az általános tisztviselői érzéseknek jutottak arra az elhatározásra a pénzügyigazgatóságot, hogy a fizetéseket folyósítsa. Mindegy, a fontos, hogy illetékes helyen tudomásul vették, hogy a tisztviselők fizetése pontos időben folyó itandó. A nyugdíjasokról azonban még szó sincs, a fizetési könyvecskék még nem érkeztek meg. Egy öregségére megvakult nyugdíjas tegnap délelőtt sirva fakadt a pénzügyigazgatóságon, hogy ehen fog halni, ha nem kapja meg járandóságát. Mégis csak lehetne valami módot találni arra, hogy valaki utána menjen s elhozza Bukarestből azoknak a fizetési könyvecskéket?

Értesülésünk szerint a tisztviselői fizetések kiutalása Dr Popovici Miklós prefektus helyes fellépésére történt.

„DORIAN” FILMSZÍNHÁZ
Ma, vasárnap utoljára
Dr. Lackington
6 izgalmas
lelv.

Ö
a legújabb slágerburleszkben

Hétlőn először látható
Conan Doyle leghíresebb regénye
A halott árnyéka
A főszerepben Friedrich Zeinik.

Régi ablakok

ajtók és kapu Str. Bratianu
(Szaniszló-utca) 10. szám
építkezésnél
eladók.

**Tavaszi és nyári divat-
újdonosságaim megérkeztek**

SCHWARTZ LAJOS
uriszabó, Str. Postei (Url-utca) 5. sz.

Az elvarázolt hercegkisasszony

(Esterházy Mária princessz csodálatos gyógyulása.)

Budapesti tudósítás alapján rövid napokkal előbb egy hír járta be az erdélyi sajtót. Arról adott számot, hogy a legelső magyar arisztokrata-családnak, a néhai Esterházy hercegi párnak legidősebb gyermeke, a huszonnégy éves Mária princessz, tizenhat évi, gyógyíthatatlannak mondott betegség után váratlanul fölépült.

Az örömdetes hírtől eltekintve, a kis hercegleány tragikumát oly sok családi és ténybeli szabadossággal kommentálják a jelentések, hogy e sorok írója, aki az egy-mást követő események közeli szemlélője volt: indítatva érzi magát a lényegesebb tévedések helyreigazításával a valóban és két nagyszerű emberpéldány emlékének elégtételt szolgáltatni.

„Nem születtem számozásra...”

Az Esterházy-pár házasságának előzményei is romantikusok. Az a novum, hogy a fiatal majoresco — Miklós herceg — kinek a legmagasabb udvari körökkel való szoros családi kapcsolata már elhatározott dolog, küszöbön álló közeli esemény volt, minden befolyás ellenére publikálta eljegyzését Cziráky Margit grófnővel: annak idején szenzáció erejével robbant ki a felsőbb arisztokrácia körében. A megdöbbentés érthető. A fiatal majoresco, egy több mint 400.000 holdas hitbizomány örököse, Magyarország első zászlósura, ezenkívül még Edelstatten fejedelme, — kinek család-fájában több Habsburg-főhercegnő szerepel — hasonló összeköttetés elől úgy vonul vissza, hogy egy hozzáképest szegény grófleánynak nyújtja kezét. A hihetetlen dolog mégis megtörtént. Miklós herceg a szemrehányásokra fölívta fejét és kijelentette:

— Nem születtem számozásra...!

Vonatkozott ez az udvari ranglétrára, aminek lépcsőfokai vala büszkesége sehogy se tudott megbékülni. Pedig, mint ember, csupa közvetlenség, a puritán egyszerűség maga!

Gavallér Esterházyak, — hercegi nyárspolgárok.

Az Esterházy majorescok, mintha nevével is két különálló egyéniséget jeleznek. Pál és Miklós néven két férfi-typus váltja állandóan egymást. Egyikük a regényekben sokszorosan földolgozott, legendásan bőkezű és fényűző főúr, míg a másik takarékosságában, munkásságában amannak látszólag szinte paradoxona. Pedig a kettő szorosan összetartozik, egymást kiegészíti. Mert míg egyik utólréhetetlen fejedelmi grandezzával mutatja be a magyar arisztokráciát az európai udvarokban, addig utódja itthon adminisztrálja és erősíti a pozíció alapját, a fényűző előd által többnyire adóssággal terhelt ősi hitbizományi birtokot.

Mindkét typus tökéletes céltudatossággal él és cselekszik. Tud akarni és akarata mellett kitartani. Még a mai kor gyermeke előtt legesztelenebbnek látszó tékozlásban is benne van a tiszta öntudat és okszerűség. Vagy a magyar feudális urat reprezentálja, vagy pedig fontos politikai megbízás érdekében történik, hogy valamely fejedelmi udvart egyetlen bravúros gesztussal kápráztasson el. Mint például, mikor Nagy Sándor cárnak a carskoje-seloi új vadaskert részére egész csodálatos Mura-szarvast küldött ajándékba egyik Esterházy herceg. Ekkorban vasut nem lévén, természetesen — tengelyen. Vagy mikor, augusztusban, Mária Teréziát Bécsből Kismartoni kastélyig szánkán röpitette, mert a császárnőnek véletlenül szánkázni támadt kedve. Följegyzések szerint a gavallér herceg só és cukorporral szóratta föl vastagon az ötven kilométeres utat. A dominiumot éró szánkó ma is ott áll a kismartoni lovardában. Hogy ez a bravúr micsoda vagyont emésztett föl: gondolható. Ezzel szemben tény, hogy az Esterházy birtokok Ausztriába szögellő

részei, melyekért az osztrák kormányok évszázadokig harcoltak elkeseredetten: mind megmaradtak továbbra is magyar területeknek...

Udvari élet Esterházyán.

Miklós herceg súlyosan megterhelve vette át a hitbizományt. Híres gavallér apja halálakor székvesztéssel együtt állt a birtok, több mint 50 millió adóssággal. A herceg tehermentesítette az ősi földet. A rövid idő alatt, amit az élet erre a nagy munkára hagyott neki, bajosan tudta volna végbeinni, ha nem olyan hajthatatlan energiájú segítőtárs áll mellette, mint Cziráky Margit grófnő.

Mert a hercegi párt öt gyermekkel áldotta meg a sors, a birtok pedig kötött. Vagyonság tehát csak a majoresco (az elsőszülött fiú), míg a többi leszármazottak csupán megszabott évi járadékot kapnak, nagykorúság esetén évi 120.000 arany koronát. Ez az appanage tulajdonképp nagyon szűkös lehetőségét nyitja a reprezentációs

† Herceg Esterházy Miklós udvari diszben

kötelességeknek. A szülőknek megtakarítással kell utódaik jövőjéről gondoskodni. A hercegi pár élete e probléma körött forog. Csodálatos, hogy a két, szívós akaraterejű ember milyen megértő kölcsönösséggel támogatja egymást a gyermekekről való gondoskodás munkájában! Polgári fogalmakig leegyszerűsített udvari élet központja a család. A példászerű házasság első gyümölcse:

Mária hercegnő.

Pompázó Murilló-angyal, pittoreszk szépségű gyermek. Annnyira nem „a nyá nélkül nőtt fel”, hogy a hercegnő még serdülő korában is maga fürdött. Epp ez a minden aprólékosságra kiterjedő anyai szeretet a tragédia rugója. A gyermek ugyanis öröklő anyja és apja büszke akaratát, nehezen hajlítható. Az anyja bizonyos fokig megtörni próbálja a gyermek szívósságát. Mária három kisöccsével együtt kemény sportnevelésben részesül. Egy nagy lovaglás után fölhevülten jött haza a tanulóóra. A hercegasszony szokás szerint lezútsoltatta és lefrottírozta a gyermekeket, de Mária ez esetben vonakodott. Ma

kacsul ellenszegült. A hercegnő teljes tekintéllyel lépett föl. Kényszerítette a kisgyermek, hogy a fürdőmedencébe lépjen. A gyermek végül megtörik, enged, fölindultan a vízbe veti magát és ott, mint a villám, sujtott összerogyik. A rémült anya maga menti ki. Dörzsöli, éleszti, de a gyermek lábaj érzéketlenek és mozdulatlanok maradnak...

Küzdelem a végzetel.

Kétségbeesett harc kezdődik most a betegség és az anya közt. Két esztendőn keresztül hordja Esterházy hercegnő a világ minden orvoskapacitására bízva gyermekét. Minden kísérlet hiábavalónak bizonyul. A második Kálvária-járó év végén születik meg a kis Monika hercegnő, akinek világrajötte a feldúlt lelki és idegrendszerü anyja életébe kerül. A trombozis 34. évében megöli Esterházy hercegasszonyt. Még betegsége alatt az orvost őszinte vallomásra kényszeríti. Pontosan tudja: hány nap áll az életből rendelkezésére. Ezek alatt, hihetetlenül fontos energiával saját kezűleg írja meg hosszú végrendeletét, mely kizárólagosan férjének további sorsával és gyermekei nevelésének precíz utasításával foglalkozik. Logikus, átgondolt munka, melyre csakugyan a halál teszi a pontot.

„Credo.”

Temetéséről is ugyanazzal a puritán egyszerűséggel intézkedik, amilyen gondolkozása és élete volt. A szántóföldön hantoltatja el magát egy buzatábla közepén, egyszerű koporsóban, homokfutókosziban. Gyermekeinek nem szabad fekete ruhában kísérniük, mert ezt a gyászos színt nem tudja rajtok elképzelni. Sirja fölött egyszerű bazalt-oszlop áll, egyetlen szóval:

— Credo.

Minden akarata szerint történt, csak egy nem: hogy az egész környék népe siratta...

Akik ittmaradtak...

A magánossá lett herceg teljesen visszavonult. Ettől kezdve gyakran lehetett látni az angolkertben, amint fődétlen fejével, hátrakulcsolt kezekkel, elgondolkodva sétált a kigyóú utakon. Órákig elnézte a hatyuk nesztelen siklását a tavon, majd meg napokra szobáiba zárkozott, még legbelső cselédei se tudták, hogy mivel foglalkozik ezalatt. E napokat kivéve rendkívüli agilitást fejtett ki. Minden ügyét maga intézte s mint gyakran mondta: igazán a „saját első tisztviselője” volt.

Az elhalt anyja helyét a családban a kis béna leány veszi át. Mozdulni nem tud, tolokocsiban tolik és ennek ellenére force motrice-a lesz az udvartartásnak, lelke a familiáris együttélésnek, kéz, mely nem csak simogat, de irányít, összetart és kormányoz. A tizenkétéves, béna leányka oly tökéletesen reprezentálja az Esterházy hercegi családot, hogy különben felnőtt se tehetné. Rövidesen apró tenyerébe fut össze a hatalom minden szála. Kis tolokocsija trónná változik, hol napról-napra szépiül, fejlődik, míg végül valóban impozáns, fejedelmi jelenséggé teljesül.

Egymás nyomában, sírtól sírig.

Az anyja mardosó önvádját az apa öröklő át. Mikor már lehetetlenségig menő experimentumok után be kell látnia, hogy a véges emberi tudomány csakugyan képtelen a drága gyermek tragikumán segíteni: kétségbeesett próbálkozásával a miszticizmus felé fordul. Hordja a kis hercegnőt búcsújáró helyekre. Vezekel, súlyos fogadalmakat tesz. De hiába Lourdes és minden hiába. A kísérletek: megannyi újabb reményomlás, melyek alatt a gyönyörű gyermek boldogsága, jövője hever összezúzottan.

Ebben a komor és porig sujtott lelkiállapotban éri Miklós herceget a politikai vihar, mely még többi gyermeke jövőjéről való gondoskodásának munkáját is illuzoriussá teszi. A viharokat szívós energiájával, nagyszerű fizikumával még csak elviselné! Am, mikor leghűségesebbnek hitt

embere, kire a családi kincseknek Svájcban elhelyezését bízta, rútul visszaél gavaléros hiszékenységgel: az övéért aggódó apa teljesen megtörik és egy nap délelőttjén, ima-zsámolya előtt, anélkül, hogy bármi konstatalható szervi baja lett volna: megfoghatatlan váratlansággal — halva találják.

Különös, hogy halála előtt végrendeletét megírta és be is fejezte, mint aki az elkövetkezendőkkel tökéletesen tisztába van. Pedig a megejtett orvosszakértői vizsgálat és vallásos fölfogása az öngyilkosságnak még lehetőségét is kizárták. Titkárját az előre megsejtett gyászos órában e szókkal távolította el:

— Ne zavarjon senki, imádkozni akarok! Egy óra múlva jöjjen vissza!

Az óra eltelt, de többet élni már nem adatott herceg Esterházy Miklósnak...

Megtörik a varázs.

Apa és anya a szülői felelősségérzet terhe alatt roskadtak össze. Az enyészet töltögeti poraikat a végzet tenyerébe, mikor most legutóbb, akárha bűbáj oldódna föl, jön a váratlan hír: a béna gyermek megindult, finom cipőcskéi biztos léptekkel topognak az ősi kastély kőkövein. Esterházy Mária hercegnő megmagyarázhatatlan módon visszakapta fiatal életének tragikusan elvesztett örömeit...

Kacag, gyermekkorából visszafelejtkezett édes nevetéssel a budai palotában egy szépséges hercegisasszony, mintha csak egymásmellé fűzött csöngetyűk elszakadt fonálát forrasztották volna össze láthatatlan tulvilági kezek, mintha a lemondó könyvek sós ízét sohase ismerte volna, vagy mintha boszorkányos hatalom varázslata alul szabadulna...

Ha két sir fölött be nem teljesül a halandók nagy órája...! Ha két ember ezt megérheti...!

Pálffy Gy. Gulácsy Irén.

* YES-PUDEK, a puderek királynője, csak zöld zárószalaggal valódi.

Kalapokat

uri divatcikkeket
fehérműveket

az üzlet
ujjaalakítása miatt
minden
elfogadható árban
árusítok

Róth M. utóda

Mária királyné-tér 3.

HIEROGLIF

Oh sok sódár éjelem!
Oh sok sódár nappalom,
be jó lenne egy leány
fehér kezére hajlanom.

Oh álmos, álmos reggel!
Oh tunya testű nappal,
be jó lenne egy száj
friss, fürdető szavakkal.

Oh síró őszi esték!
Oh fagyos téli éjjelek
be jó lenne egy leány

akiért tovább éljek:

akiben tovább éljek.

Benedek Ferenc.

Mindenütt azt hallani

hogy a legmodernebb ruhák
szolid árak mellett

Dávid és Kohn

uri szabónai szerzők be,

Str. Alexandri (Teleky-utca) 4. sz. a.

Luca P. Niculescu

nagyváradai fiókjához
Bul. Reg. Ferd. No. 11.

Nagymennyiségű tavaszi
és nyári áru érkezett.
Az eddig előírt olcsó
árakból, csak a húsvéti
ünnepekig még

10%

engedmény

Viszontelárusítók
nagy árkedvez-
ményben ré-
szesülnek.

Fátyol harisnyák

98—135 leiig

legnagyobb választékban a

„CHIC” áruházban

Bw-dul Regele Ferdinand 7. sz.

ZONGORA

bőrzést hurozást

szpecial angol mechanica javitást és
hangolást eszközzel külföldi erdő.

Cimeket felvesz:

STERNBERG I.

régiségüzlet, Kishid. — Telefon 13 45. sz.

Női és férfi esőernyők

Bőrkalapok, keztyűk nagy vá-
lasztékban értekek

Old-Englan-iba

Nagy Húsvéti csokoládé

tojás és cukorka vásár

mélyen leszállított árakkal!!!

Horovitz József

Színházi cukorka áruházában

Színház-u. 4. Interurban Telefon: 2—69.

1 drb bádóg tojás megtöltve	8 Lei
10 dkg. tln. selyem és savanyu cukorka	5 "
10 " legfinomabb Praliné	8 "
10 " csokoládé krém törmelék	8 "
10 " Kandia Tosca	10 "
10 " tojás dr. gé.	7 "
10 levél legfinomabb tojás festék	7 "
Nagy tábla „Stecó” csokoládé	12 "

Bel és külföldi legfinomabb csoko-
ládé desszertek nagy választékban.

Kérem kirakataim szíves megtekintését

Viszonteladóknek gyári árak!!!

„Tivoli” áruház

Str. Avram Janku (Kossuth-utca) 2.

megkezdte az olcsó elárusítását

Gyári árak:

Prima cérna harisnyák	22—55 leiig
Prima fior harisnya	70 lei
Prima muszlin fátol harisnya	80 lei
Prima selyem fátol harisnya	98—125 leiig
Divat soknik	7—85 leiig
Divat nyakkendők	20—95 leiig
Divat zsebkendők	15—40 leiig
Ferti galler	1—25 leiig

Harisnyák minden elképzelhető szí-
nekben és árakban.

Gyermekek soknik, szabó kellékek és
minden rövidáru cikkek állandó nagy
raktára.

Butorok

nagy választék-
ban érkeztek!

WALLERSTEIN FERENC UTODAI

DANIBERG és WALDNER

butoráruház Strada Nicolae Jorga (Zófia)-utca 19. szám

Hálók

ebédlők uriszo-
bák, szalónok!

„A kolosszális örültség”

Anglia szaporítja a hadiflottát

Immár ötnegyed éve uralja a világpolitikai helyzetet a Ruhr-kérdés és azzal kapcsolatban a németekre kirótt hadisárc ügye, mely a legszorosabb összefüggésben elsősorban természetesen Franciaország pénzügyi helyzetével van, de ama tény kapcsán, hogy Franciaország Angliának és az Uniónak is adósa, egész közelről érdeklí magát a két nagy birodalmat is. A világpolitikai helyzet eme pénzügyi összekuszáltsága az oka annak, hogy e kérdésekben végleges és megnyugtató megoldásra egymás lényeges anyagi sérelme nélkül nehezen juthatnak el ez érdekelt nagyhatalmak.

Franciaország a Ruhr-vidék megszállását és e gazdag ipari vidék produktumainak a hadisárc törlesztésére való lefoglalását a maga pénzügyi helyzete megjavítása szempontjából teljesen jogosnak tartja. Álláspontját azzal védi, hogy több ezer milliódra rúgnak azok az összegek, melyeket a hosszú világháború áldozatul kívánt a nemzetből, melyeknek egyrésze még ma is, mint külföldi törlesztetlen kölcsön terheli az országot; hivatkoznak továbbá a franciák azokra a borzalmas sebekre, melyeket a német ágyúk tizezrei ejtettek Franciaország testén azzal, hogy több, mint négy éven át tartó borzalmas öldöklés alatt sivataggá változtatták az ország legszebb keleti és északkeleti vármegyéit; reámutatnak arra, hogy az 1870–71-i háború után a németek is megszállva tartották Franciaország egyrészt mindaddig, míg a franciákra kirótt 5 milliárd frank hadisárcot teljesen be nem hajtották; végül hivatkoznak magára a békeszerződésre, mely a németeket az összes hadikárok és háborús költségek megfizetésére kötelezte.

Amerika és Anglia tökéletesen igazat ad a franciák érvelésének, de van két dolog, amiben homlokegyenest ellenkező a felfogásuk: nevezetesen a Ruhr-terület megszállásának és a hadisárc óriási magis összegben történő megállapításának kérdése. A németekre ugyanis végösszegben 6600 millió angol font hadisárcot rótt ki a győztes államok jóváteletti bizottsága. (A mi pénzünkben 6040 milliárd leinek felel meg.) Ez óriási hadisárc ellen, érdekes, hogy ma maga Lloyd George kiűz legjobban, aki pedig pártjával a liberális párttal Anglia kormányzását vitte abban az időben, amikor a versaillesi szerződést aláírták. Természetesen nemcsak a franciák, hanem az amerikaiak, sőt magában Angliában a politikai ellenfelei is szemérettelik minduntalan Lloyd Georgenak ezt a következtetését, állítván, hogy annak idején, mint Anglia miniszterelnöke, ő is aláírta a teljes kártalanítást kimondó német békeszerződést.

A franciák azonban a Lloyd George ellenzésétől függetlenül mégis csak bevonultak a Ruhr területre, miután a németek által 1922 augusztusában kért moratóriumot nem voltak hajlandók megadni. Tették ezt a franciák abban a tudatban, hogy a dúsgazdag területen található szénbányák és óriási ipari üzemek produktumaiból magukat a hadisárc reájuk eső része erejéig könnyen kielégíthetik. Reményeiket jogosan fűzhetik e kincses vidékekhez, mert a német szén kilenczederésze innen kerül ki, továbbá ez a terület szolgáltatja a világban német ipar által használt rengeteg vasércnek, cinknek és ólomnak is a javarészt.

Azonban a franciák számítását sok minden keresztül huzta. A Ruhr-vidék német bányászai, postásai, vasutasai, tisztvi-

selei sokáig asztrájkban, majd passzív ellenállásban voltak. Amikor pedig megindult a bányákban a széntermelés, nem volt elegendő vagon a szén továbbállítására, se megfelelő vasúti személyzet, minek folytán a termelést majdnem teljesen be kellett szüntetni. A megszállás előtt való 1923. év folyamán 92 millió 328 ezer tonna szént termeltek ki a Ruhr bányáiban, vagyis havonként 8,277,000 tonnát, melyből havi 2 millió tonnát jóvátétel céljaira az antant államoknak küldtek a németek, a többi pedig a német ipar számára tartották vissza. E rengeteg szén továbbítására a németeknek 220 ezer szentes vagonjuk volt állandóan forgalomban, amiket azonban a francia megszállás előtt mind bevontak az ország belsejébe. Elegendő vasúti kocsi hiányában mindjobban korlátozni kellett a franciáknak a széntermelést, ugyanígy, hogy Newinsonnak, a Manchester Guardian kiküldött munkatársának a jelentése szerint: a bányák 95 százalékában szünetel a munka, a szénvagonok száza felkúsznak a sínekben, felülnöve füvel és dudával (overgrown with grass and weeds.) Maguk a francia gyárak is mellőzni kénytelenek a Ruhr-vidék szénét, drágává teszi azt a szénre kirótt 18 százalékos adó és a tonnánkénti 10 frank illeték és a sokkal olcsóbb angolszént használják.

Egészen érthető, hogy a Ruhr-kérdés a legélesebb és legerősebb éket verte a két nagy nemzet, a francia és német közé. A németek elfojthatlan bosszuvágyát és gyűlöletét látva, a franciák óriási hadsereget tartanak ma is fegyverben egyfelől katonai sikereik biztosítására, másfelől a németek legkisebb megmozdulásának az elnyomására. A nagyhatalmak azonban indokolatlannak és gyanusnak tartják ez óriási haderő fenntartásának szükségességét a teljesen lefegyverzett és összetört Németországgal szemben; főként Anglia kifogásolja azt, azzal vádolva Franciaországot, hogy félelmetesen kiépített hatalmas légi flottájával konfliktus esetén egyenesen Angliát akarja megtámadni és tönkretenni. Mialatt az angolok szemükre vetik a franciáknak a roppant haderő fegyverben tartását, a franciák is sietnek kimutatni, hogy vízzont az angolok sem maradnak el mögöttük a fegyverkezésben, mert dacára a tengeri haderő apasztása ügyében összegyűlt washingtoni konferencia határozatainak, Anglia állandóan fejlesztette tengeri haderejét. A francia lapok szemérettelik Angliának, hogy ázsiai érdekei megvédésére az indiai Singaporében nemrég hatalmas flottabázist létesített, melynek költségeire 1919 óta több mint 1200 millió angol fontot költött el. Támadják e tárgyban magát a jelenlegi angol munkáskormányt is. Szemérettelik Macdonaldnak, hogy míg az elmúlt év tavaszán az angol parlament egyik ülésén a singaporei flottabázis tárgyalása kapcsán maga is „kolosszális örültségnek” tartotta az angol hajóhad további fejlesztését, annak dacára ma ő is a hadihajók szaporításán dolgozik. S ebben a franciáknak igazuk is van, mert ezelőtt 3 héttel keresztülvitte a parlamentben Macdonald 5 új cirkáló és 2 torpedóüző építésének megszavazását. Az angol parlamentben e miatt akkor hosszas és éles vita is volt. Keményen támadták a munkáskormányt a liberálisok és maguk a munkáspárti képviselők is; következtetéssel vádolták Macdonaldot, aki kint a választók előtt a lefegyverezés mellett agít, bent a parlamentben pedig annak ellenkezőjét te-

szi. A tengerészeti miniszter és Macdonald rávaszult azzal védekeztek, hogy az új hadihajók építésére a régi megrongált hajók kicserélése végett és azért van szükség, hogy megszüntessék azt a nagy munkanélküliséget, mely a hajóépítő gyáripárterén van. Végre is 372 szóval 73 ellen az új hadihajók építését elfogadták. A szavazásnál a munkáskormány a többséget a konzervatív pártiak 170 és a liberálisok 20 főnyi szavazatával kapta meg. Amint a jelekből látszik, a végén a győztes nagyhatalmak úgy járnak, mint a tíz évvel ezelőtti balkánháború győztes országai: egymás ellen fordítják fegyvereiket.

Dr Gyenge János.

Fűszer- és csemege árú,
olcsó, szolid és figyelmes kiszolgálása

VADASZ ES LONDON

fűszer- és csemege kereskedésében,
Bulevard Regele Ferdinand 10. — Telefon 8. szám.

Kalap csomagoló papír
vastag csomagoló papír
selyem papír
lemezek
pau-papír
fényesítő papír
negatív
pozitív

Mégay és László
papirkereskedésében
Str. Avram Iancu
(Kossuth utca) 2.
Interurban telefon
623.

**Mélyen
leszállított árak**

Haas Lipót
Linoleum-üzletében

Oradea-Mare, Str. Regele Ferdinand 5

Telefon 4-63

Leitől

Férfi és női	gummi esőkabát	
	prima minőségben	850.—
	Viaszos vászon asztalterítő	80.—
	Futó szőnyeg prima minőségű méterje	85.—
	Agyelévelő bevégzett szőnyeg	125.—
	Ebédülő szőnyeg kétoldalt használható 200×300	1250.—
	Valódi gyapjú lapesírre ebédülőszőnyeg 200×300	2950.—
	Linoleum futószőnyeg méterje	167.—
	Linoleum ebédülőszőnyeg 200×250	1250.—
	Olomantakáró 160—300	1650.—
	I-a Cocus szőnyeg méterje	100.—
	Bőrvásznak kárpitosok és kocsigyártók részére erős minőségben	145.—

KALAPOKAT

divatosan fest n ő i lizré párisi
olcsón tisztít férfi szalma bécsi
szépen alakít gyermek filcz modellekre
Legolesőbban vásárolhat elegáns férfi kalapot
Zölfa-utca 21 szám alatt levő üzletünkben.
Puha divat kalap 160. Kemény kalap 200 Leitől felfebb.

HELLER & DEUTSCH

volt FRIEDLANDER kalapgyár

Bulv. Regele Ferdinand (Rákóczi)-ut 20.

Nagy fényűzés ma a betegség!

A méregárú patika.

(Budapesti levél.) A magyar főváros orvosi kara tele van keserves panaszszal. És panasza a mai megpróbáltatások idők mélységeiből fakad. Az orvosok kénytelenek igényeiket az egyre küzdelmesebb megélhetés követelményeire szabni, amit pedig a társadalom legnagyobb része nem bír meg. Megindult hát a nagy takarékoság — az egészség, az élet rovására. Egyes nagyírú tanárok nem érzik úgy az idők megnehezített járását, bár az ő rendelők sem oly látogatottak már, mint annakelőtte. De általában az orvosi kar egy része valószínűleg létért való küzdelmet folytat.

— Elmondhatjuk, — beszélte egy, a viszonyokkal legjobban ismerős orvos, — hogy manapság bizony nagyon, de nagyon megcsappant a betegek, — illetőleg az orvost igénybevevők száma. Százezer korona egy beteglátogatás, ötvenezer az orvosnál egy rendelés díja, — de hányszor kénytelen ezt maga az orvos ugyancsak redukálni, hiszen látja, hogy betege a legjobb akarat mellett sem képes ezt az összeget kifizetni! Az orvossal szemben azelőtt se viselkedett a társadalom anyagi tekintetében valami nagy elismeréssel; vajmi sűrűn előforduló eset volt mindig, hogy adósok maradtak a honoráriummal s az orvosok a legritkább esetben pöröltek. Most aztán még jobban spórolnak a doktoron. S ha nem maradnak adósok — de csak végső szükség esetén veszik igénybe.

— Konziliumokról ne is beszéljünk, — az ma már csak a Krózusok álma. Hiszen egy tanár díja 400—500 ezer korona. Egy operáció pedig? Valóságos utópia! Hiszen egy kisebb műtét is milliókba kerül!

Világosan észrevehető az is, hogy minden villamos-tarifá-emelés megfogyaszthatja a páciensek számát. A távolabb lakó betegek rendszeresen elmaradnak a rendelőből. De még az ingyen-rendelésekénél is megfogyatkoztak a betegek — mert a távolabb lakó szegény emberek nem győzik a villamos-költséget. És különösen nem győzik a gyógyszerek hallatlan megrágulását. Senyednek, míg elpusztulnak, — pedig segíteni lehetett volna rajtuk...

S mi a következménye az orvosok e küzdelmes helyzetének? Az, hogy vannak, akik fel is hagynak gyakorlatukkal és más módon igyekeznek jobb kenyérhez jutni. Tudunk olyan orvost, aki 25 évi praxis után elhelyezkedett egy rokona — textilgyárban. A fogorvosok helyzete még rosszabb. Azok egymásután szerelik le a rendelőiket.

Fölöttébb érdekes hivatalos írást is mutatott nekünk egy orvos. Hajlandók lettünk volna tréfának venni a dolgot, ha nem láttuk volna saját szemüleg ezt a dokumentumot. A népjóléti minisztérium egy utalványra ez, amely egy orvosnak, három közalkalmazott családjánál, 1923. évben háromnegyed éven keresztül végzett orvosi kezelésért kiutal — ne tessék nevetni! — 4300, szóval négyezerháromszáz koronát, amely kerek összeg bélyeges nyugta ellenében a m. kir. állampénztártól fölvehető.

— Körülbelül hány látogatásról van itt szó? — kérjük a doktor urat.

— Mintegy 20—25 vizitről, — hangzik a felelet. — De ezekkel még nincs kimerítve a humor forrása, amely ez esetből bugyborékol. Ezzel az utalvánnyal el kell menni a kerületi előjárósághoz, amely az előmutató személyazonosságát igazolja. Amely hivatalos eljárás megtörténvén: el kell vinni az utalványt a Vámpalotába, ahol az állampénztár vasszekrényei állanak: ott aztán kifizetik a kincset, — ha ugyan nincs nagy tolongás és azzal nem fizetik ki a doktor urat, hogy sziveskedjék másnap odafáradni...

— Bezzeg, ha az adókövetésről van szó — fakad ki a nyugtát előmutató orvos, akkor egyebet se hallunk, csak azt, hogy hiszen a doktor urak milliókat keresnek!

A nyugtát különben nem is váltotta be. Hiszen ha a szükséges utakat villamoson teszi meg: még rá is fizet a háromnegyed évi szolgálataira...

Említettük, hogy a betegeket nagy mértékben visszaríasztja az orvosok fölkeresésétől a patikaszeres rendkívüli és folytonos árugrása. Hiszen hiába rendeltetnek maguknak az orvossal, — ha a gyógyszeres kénytelenek meghozatni!

* Szép férfi frizurához elengedhetetlen a Brázay brillantin. Kapható mindenütt

Akarja családjai cipővel ellátni?

Nálunk két pár elsőrangú cipőt vásárolhat azért az összegért, melyért másutt csak egy párat vehet! Csakis elsőrangú gyártmányok raktáron, alig észrevehető szépséghibával.

Selejtes cipőáruház

Str. Teatrului (Sinház-utca) 4. szám.
Antilop olpók megérkeztek.

Uj! Angol és francia Uj! női divat szalon

Fleisz Károly

Str. Gojdu (Beöthy Odón-utca) 11. sz. alatt

Köpeny k, koszmű, utcai és estélyi ruhák
már 700 Leitől kezdve készülnek a legutolsó divat szerint, elsőrendű kivitelben.

Eredeti angol szövetek

Állandó és választékban raktáron

Haackmayer

uri szabó üsletében,

Avram Janou (Kossuth-u.) 2.

Elsőrendű munka — Szolid kiszárlás

75

Lei a

I-a selyem flor fátyol harisnya.

95

Lei a

I-a Mouszlin fátyol harisnya.

125

Lei a

I-a legszebb fátyol harisnya, ami eddig 195 Lei volt, 50 színben kapható.

Vezér

áruházában, Piața Regina Maria (Bémer-tér) 1. szám.

Szerezzen csadjának

kellemes húsvéti ünnepeket

azzal, hogy hazatartását az újonnan érkezett legkiválóbb gyártmányú és barmulatosan inom minőségű

zománc edényekkel

szerezje fel, melyek mindenkinél: legolcsóbban kapható

Spitz Sámuel

vasnagyszerkedésébe, Nagypiacotér, Kugler-ház

Alkalmi vétel
5000 pár Fátyol Harisnya
minden színben,
hiba nélkül Molnárnál

Bulevard Regele Ferdinand (Rákóczi-ut.) 9. szám.

69

párja lei

Angol szövetek gyári árban

DAYRAL & TAUBER Ltd. London

Nagyromániai vezérképviselő és főlerakat

Deutsch posztóáruház

Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 1.

Kiárusítjuk

helyszülke miatt régi rak-
tárunkat gyári áron alul.

Cimre figyelni

Cimre figyelni

A husvé ti kiállítás szenzációi

Nagyvárad és Biharmegye közgazdasági életének ünnepi eseménye lesz a jövő héten: szombaton nyílik meg a Katolikus Körben az első mintavásár-szerű Husvéti kiállítás.

Ez a kiállítás, melyet eredetileg csak szerény keretekben képzelünk el, ma már olyan arányokat mutat, hogy valóban egészen nagyszabásúnak ígérkezik és igazán méltóan fogja reprezentálni Nagyvárad és Biharmegye ipari és kereskedelmi fejlettségét.

A rendezőség által kibocsájtott falragaszokról röpcédulákról, az ötletes és egyszerű reklámfilmekről úgy látjuk, hogy csaknem valamennyi számottevő új és régi iparvállalat, cég bejelentette részvételét erre a kiállításra s a résztvevők előkelő névsora olyan közgazdasági értéket képvisel, amelyet méltó büszkeséggel állíthatunk az erdélyi közgazdasági élet bármely fóruma elé.

Színes, változatos, eleven esz ez a kiállítás, a bejelentett áruk értéke több milliót tesz ki s már csak ebből is biztosra vehető, hogy a kiállítás helyiségébe ott lesz Nagyvárad és Biharmegye egész közönsége.

Kedves meglepetés lesz a látogatók részére, hogy a Kemény Testvérek szalonai konzervgyára máris közkedvelt gyártmányaiból ingyen kóstolót rendez és régi hírnevét fogja gyarapítani a világhírű Dr. Her-Haggenmacher sörgyár, amely a már Nagyváradon készült, kiváló söröit bocsájtja — ugyancsak ingyen — a közönség kóstoló kritikája alá.

A kisebbségi nőegyletek szöveisége

I.

A Magyar Kisebbség legújabb számában Pálffy né Gúla és Irén vezető cikket ír, amelyben Erdély kisebbségi nőegyleteinek új hivatását vetíti elénk és a kisebbségi nőegyletek szövetségének eszméjét veti fel. Közös jog, közös feladat, egyetlen közös cél érdekében — ez az irányelv kell hogy tömörítse a nőegyleteket. A magas nivón álló fejtegetésekből közöljük a következőket:

Az állam szempontjából az volna az ideális állapot, ha minden kisebbsége kiszolgálja magát, ha életfunkcióit levezetni, faji, szociális és kulturális problémáit saját erejéből megoldani tudná s az összefoglaló keretbe már kerek, kész egység gyanánt illeszkednék. All ez főként Erdélynek úgy számban, mint súlyban legjelentősebb minoritására, a magyar kisebbségre, melytől joggal várható, hogy szabadonműködő intézményei segítségével, életrevalóságával példát adjon a többi itt élő nemzetiségeknek s melynek szociális boldogulása és kulturális fejlődése semmiféle pártárnyalatu kormányzatnak sem lehet ellenszenves, de még közömbös sem. Legkevésbé akkor midőn a többségi szociális kulturális és karitatív intézmények nagyrészt állami hozzájárulással működnek s mikor egyik árnyalat éppúgy, mint a másik, különbség nélkül ugyanazon állam jóvoltát szolgálja.

Ellenkező véletlebe eső túlzás, de talán még nagyobb hiba lenne az állam részéről annak a legutóbb megpendített ötletnek keresztülvitele, mely bukaresti központtal egy kalap alá kívánja vonni Románia valamennyi jótékony intézményét. — Centralizálni javasolja közadakozásból befolyt jövedelmeiket s az egyes testületeknek, elszámolási kötelezettséggel, esetről esetre szándékoznak csak juttatni általa megállapított összegeket. Ez a terv a jótékony szervezetek lélektanának homlok-egyenest ellentmond. Aki az ilyen intézmények belső életével valamelyest tisztában van, aki csak egy kicsit otthonos közöttük, az tudja, hogy minden testületnek — lett legyen az akár többségi, akár kisebbségi —

A gyáripár fejlettségét fogja bizonyítani a Derby-cipőgyár, az Első Erdélyi Lack és Festékgár r.t., a Feketeerdői üveggyár, Nagy és Bíró csokoládé gyára (Városliget-utca), Brázy Kálmán vegyi ipari gyára r.t., Record kalapgyár (Strada Avram Iancu, v. Kossuth-utca), Sonnenfeld Adolf r.t. dobozgyár és litografiája, Heller és Deutsch kalapgyára (Ferdinánd király-ut), Hercules fehérneműgyár, Fröhlich János hentesáru gyára, Klein Simon szalmakalapgyára, Flórencz József mérleggyára (Gillányi-ut 6), Rosenberg Izsó r.t. cementgyára, a mezőgazdasági ipart és termelést az Agro-Commercia r.t., a Victória kertgazdasági r.t. (Ferdinánd király-ut 53) és az Economia r.t. képviselik, az iparművészetet a Peterdi-szalón reprezentálja, a díszítőművészet pompás kellekeit a Városi Villamosmű, a Rapid kárpitos vállalat (Teleki-utca 4), Kornweisz képerreztető, Kálmán ékszerész, özv. Steinfeldné és Stern (Ferdinánd király-ut 10), Goldberger Lajos vízvezetéki vállalata, az Alt-Wien (Cálvin-utca 30) antikvitásai, Lőrincz Arthur mérnöki vállalata, Székely Zoltán perzsaszőnyegszövődéje reprezentálja, a szőrmepárt Lechner József, Masits (Szent János-utca 2) és Hatvany Vilmos képviselik, az irodai felszerelések számját Goldstein írógépszaküzlete és a Minerva-műnyomda képviselik, de a többiek is: Barna Miklós illatszertára, Faragó Testvérek bőrnagykereskedése, Horovitz cukorkaárúháza stb., stb. mind emelni fogják a kiállítás nivóját, ötletes és változatos szórakoztatásról pedig a rendezőség gondoskodik.

Épp a faji vagy felekezeti önérzete s az egymás közt való nemes verseny az Achilles-sarka. Ez ösztökéli fokozott produkcióra, ez változtatja örömmé a különben épp elég terhes munkát. S végeredményében: mi az állam érdeke is? Azé, hogy minél több intézmény homlokára illesse föl címerét, vagy sokkal inkább az, hogy (mindegy: többségi vagy kisebbségi cégek alatt) mentől több megbízhatatlan, kulturálatlan proletárját cserélje be anyagilag és erkölcsileg alátámasztott polgárokra? A kérdés önmagában hordja feleletét. Azt, hogy az egyesületek speciális jellegét nem megcsorbítani, sem eltüntetni: ellenkezőleg féltő gonddal megóvni és kidomborítani kell, mert a cél érdekében ez az egyszerű és gyümölcsöző.

Továbbmenve, nagy igaztalanság lenne ez a tekintetnélküli, minden jelleget eltörölő és radikális központosítás az egyes körletek, városok helyi adakozóival szemben is. Mert ezek a jótékony adományt nem azon célból tették az altruizmus tálcájára, hogy abból majd egy ezerkilométernyi távolságban levő község szűkölködői huzzanak hasznát, hanem, hogy a nyomorúság közvetlen szemlélésétől megváltassák magukat. Már pedig a tervezett módon keresztülvitt központosítás a helyi gyűjtésekből befolyt javakat egész bizonyosan kivezetné a szűkebb pátriából.

De káros lenne ez a tulhajtott intézkedés azért is, mivel az ellenőrzés lehetetlensége természetsszerűleg bizalmatlanságot váltva ki, az adakozási kedvet úgy megcsappantaná, hogy az intézményeket rövidesen egymás után lehetne bezárni. Megvalósítva az ötlet haszon helyett rombolná inkább és a rombolásnak igen sok, nyomában feltáruló szociális, gazdasági és kulturális seb vérezné bizonyítékát.

(Folytatjuk.)

Iparművészeti

lakberendezési cikkek, u. m. lámpaernyők, diványpárnák, terítők, függönyök, fali szőnyegek stb. tervezését és kiviteletét vállaljuk. Str. Nicolae Jiga (Lukács György-u.) 11.

Április 30-ig

tart a

Nagy árusítás BERMANN

áruházában, Sas-passage

Ingyen vásárol,

mert a kisorsolt napon
történt vásárlása összegét

készpénzben visszakapja

Selyem flor fátynol
HARISNYA
minden színben Lei 63.-

Színes írtli ingek 175.- Leittől
Női ingek 65.- Leittől

Mindenben nagy árleszállítás!

Üdülőhelyet a gyermekeknek

*

Napsugaras enyhe tavaszi pompa, az aszfalton, a kirakatokban, a játéktereken, az arcokon. Fellélegzés a tegnapi, mely szürke és hideg volt. A holnapranyiló tekintetek, kérnek, várnak, ígérnek, követelnek. Ragyogó szempárok, halványrózsaszín ajkak, lányok, gyermekek. A jövő!! A jövő nemzedék — a folytatás! Milyen lesz? Szép, derűs, boldog? Mi büszkén és nyugodtan térhetünk pihenni?

Tavaszi van és mi erre gondolunk!! Mikor minden erőt, akarást, cselekvést lehel. Hiszen a feltámadás hónapjában csak előre nézhetünk látnoki szemmel. Előre nézni, nem magunkért — a folytatásért — a fiatalokért. Minden jó és szép az övék legyen. A mi szomorú napjaink részünkre örömmünnepekké válnak. Ezért élünk, erre várunk és csak előre nézünk. Mindég csak előre. Előre nézünk és a jövőtől várunk mindent. Tétlenül összetett kezekkel nem segítünk azon, hogy a folytatás, a jövő nemzedék erős és szép legyen. Annyi bájos gyermekbimbó, szép fiatal leány, de mily sok közöttük a sápadt, a vézna, a vérszegény. Szépek és okosak, csak örömet szereznek a szülőknek. Tanulnak és már gondolnak a jövőre, terveznek és készülnek boldogságot teremteni. De lesz-e erejük hozzá? Fizikai erejük? Ugy neveljük-e őket, hogy legyen ellentálló képességük? Több a szép, sápadt és vérszegény gyermek, fiatal leány, mint a rózsásarcu, dundi. Miért? Hiszen minden szülő szereti a gyermekét, csak érte él, érte dolgozik. És mégis! Miért nem fontos nekik, hogy a gyermek ruganyos és pirososzopás legyen?! Fontosabb ez a nyelv és zene tanulásnál, táncnál és jóúrozásnál is. Egészséges legyen a folytatás, makk egészséges, hogy kiállja az ütközőket az életben és ruganyos legyen, ne csak a lelke, de elsősorban a teste. A legerősebb lélek is bénává lesz a satnya testben.

Mindenre gondolunk, csak erre nem, mikor süt a nap és a rügyek pattannak!

Annyi válatat, próbálkozás, üzlet indul meg, de arra senki sem gondol, hogy kelene egy hely, ahol üde, pormentes a lég, van víz és fa, játszótér, gondos felügyelet, sok tej, vaj, méz, gyümölcs. Ahol a fiatalok kárpótolva legyen a robotért, melyet a jövő érdekében fejt ki. Senki nem gondol arra, hogy a gyermek, a leány fontos most! Pedig csak ő érettük kell minden áldozatot meghozni. Teremteni egy helyet, ahol vidáman, hasonló társaságában felüdülhet testileg-lelkileg.

Ahol az étvágy nem pirulak nyomán jön meg. Egy helyet keresni ennek a sok drága fiatal teremtesnek, ahol visszahajlik vagy megszerzik az üde arcórt, a telt idomokat és a kacagó jókedvet.

A gazdagok elviszik gyermekeiket a tengerpartra, drága fürdőhelyekre, hol párisi élet folyik, robotosabb sokszor, mint odahaza. Vagy utaznak velük, szórakoznak. De nem üdülnék. A középosztálynak oly kevés az áldozni valója, hogy a mai viszonyok mellett még gondolni sem mer arra, hogy gyermekét valahová elküldje, mérsékelt áru gyógy- vagy üdülőhelyek ma nem léteznek. Mindenki csak keresni akar, sokat keresni!

Miért nem jön valaki, aki egy nemes gesztussal feláldozza a jövő nemzedék érdekében a mamont és beérve szerény haszonnal, létesít valahol az erdélyi bércek táján — hova nem kell utlevél — egy üdülőhelyet, hol nem csak a nehéz-gazdagok,

de a szerény körülmények közt élő uri családok gyermekei is megtalálják a friss levegőt, a fenyeveseket, az erőt és egészséget.

Talán már kihalt minden altruisztikus hajlam az emberekből.

Pedig úgy fáj látni a sok mosolygó, bájos gyermekarcot a tavaszi napsütésben. Nem tudják, hogy sápadtak, véznák, vérszegények.

És jön egy hűvös nap. A szürke felhők nem engedik át a napsugarakat. A hideg orvul megcsokolja a bimbókat és ők egy egész életen át nem tudják elfelejteni ezt a csókot, akkor sem, ha tavasz lesz és ők távolbalátó szemmel nézik a — folytatást!

Parfümök az összes létező illatokban, dekanekent kímélve kaphatók **Farkas István Apolló drogériájában**

**„ASTOR”
BUTOR és FAÁRUGYÁN**

Gyártelep:

Jókai Mór-utca 21. Telefon 8-72

Városi lerakat:

I. Vulcan (Nagy Sándor)-utca 4.
Telefon: 6-92.

Raktárról szállít, megrendelésre készít

ELSŐRENDÜ MŰBUTOROKAT

Commerc hálókat

Iroda berendezéseket

Elvállal:

ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁT

* BORTNÁLKALAP 200 lei a „Ritában.”

* „Rita” újdonsága feltűnő Alexandri 24.

* Megérkeztek a legfinomabb angol szövetek Szikszay urisabóhoz Parcul Eminescu (Betegséggyógyzó mellett.) Legujabb francia szabás!

* Ica minőségű férfi zsebkendők kaphatók Vezérnél.

* Bécsi divat, női mellények, blousok érkeztek Vezérhez, nagyon olcsó árban kaphatók.

* Nyakkendők, divat férfi zoknik mélyen leszállított árban szerezhetők be Vezérnél.

* Igyunk kizárólag Dreher-Haggenmacher sört! Mindenütt kapható már!

* MUNKÁSOK, TISZTVISELŐK, kereskedők és alkalmazottak munkaidő után délelőtt 11-2 óráig, este 6-8 óráig fogászati rendelést aratók, ahol foghúzást, tömést, arany és műarany fogakat havi és heti részletfizetésre is a legelőkelőbb munkát végzi Horváth Ernő dentista. Sztr. Teatrului (Színház-u.) 4. szám.

* Keszenbaum Juliska fűzőszalonjában, Rákóczi-ut a legfinomabb kézzel himzett női fehérnemű kapható.

* Tavaszi divat szövetség vásár Rimanecz-utcán Kertész Reklám üzletében, ahol az árak olcsóbbak, mint bárhol. E cs szolid és megbízható.

* Matyóterítők, diványpárnák, oroszkok, filék, milliók, stórok, ágýterítők, kötött, horgolt és receterítők aranyban, selyemben, óarany és typonekkel mindenféle tenerifá, horgolt és kötött műtívek, rojtos selvem kendők, plüss abroz, hozzávaló szövetséggyönnel nagyon jó áron eladó Weinbergerné Str. M. nastroi (Zárda-u.) 1.

* Regele Ferdinand (Rákóczi) un legolcsóbb bevásárlási forrás női divat árukban, Consum áruház Moskovitsulota sarok.

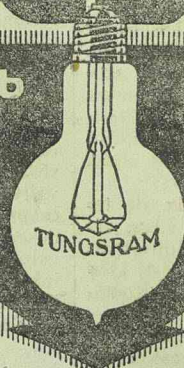
* Husvétii szükségletét ruházati ckekben, pouplin női és tavaszi férfikelmiben legelőnyösebben szerezheti be Lerner Márton r-t-nál.

* Ingfzfirt, libertyt, batistot, mosó lant, grenadinokat legszebb választéka Leitnernél.

* Alabástrom fehér arcod, kezéd be, Ha Kaiser Boraxot keversz a fürdőbe.

TUNGSRAM

a legjobb égő

TUNGSRAM

Fuchs Bőrruhaüzem divatszalonját

Calea Regele Ferdinand **megnyitotta**, (Rákóczi-ut) 7 szám alatt

hogy a városi közönség kényelmére mérték szerinti rendeléseket a tavaszi időnyre felvegyen

A Janovics-jubileum műsora

Beszédek, aldirások, bankett

Ünnepre készül Nagyvárad város közönsége. Nem közönséges és nem gyakori ünnepségre, hanem ahol a művészet, a műveltség papjainak hozza meg a maga áldozatát. Dr. Janovics Jenő április 16-iki vendégszerelésével kapcsolatosan az egyetemese emberi kultúra ünnepét rendezik meg a nagyvárad Mária királyné színházban és amikor egyúttal Janovics 30 éves születésnapját és huszonkétéves színház-igazgatói jubileumára gyűl a város intelligens közönsége.

A nagyvárad ünnepség a nyílt színpadon fog lefolyni és a már eddig ismert program-pontok szerint a következőképpen:

Mindenek előtt üdvözlőni fogja a jubilánst Marcus István színházeti főfelügyelő, aki levélben jelentette be, hogy készségesen vesz részt a Janovics-jubileumon. Azután öt tagú küldöttség élén dr. Popa György, a színházi bizottság elnöke mondja el üdvözlő szavait. Nagyvárad város közönségének szeretetét és ragaszkodását, a csütörtökön tartott nagygyűlés határozata szerint: Pálffy László, Gulácsy Irén írónő, a „Nagyvárad” belső munkatársa fogja tolmácsolni, míg a város és a megye közönsége nevében dr. Morvay Zsigmond ügyvéd, volt orsz. gyűl. képviselő, a kitűnő szónok fogja üdvözlőni Janovicsot. Parlagon Lajos színház-igazgató, Janovics régi, famulusa a maga nevében, a színház művészei nevében pedig Harsányi Miklós üdvözlő beszéde. A Szigligeti Társaság szónoka Kocsán János ny. táblabíró, ügyvéd, az újságírók egyesülete pedig Perédy Györgyöt bízta meg a jubiláns üdvözlésével.

A beszédek során be nem jelentett szónokokkal szerepelnek még: a színpártoló egyesület, a nagyvárad munkásság és a középiskolai ifjúság.

Impozáns lesz a nagyvárad hölgyek ajándéka, akik egy több száz aláírással albumot nyújtanak át Janovicsnak és egy nagyobb összegű Janovics-alap alapító levélét. Az alapító nélküli öreg, beteg színészek segélyezésére teszik le, hogy enyhítsék azt a szükségletet, amibe öreg, vagy beteg napjikkban jutottak.

A négyzetek vezetőségénél vannak az album aláírási ívei, akik ez után is kéri a város hölgytársadalmát, hogy minél többen igyekezzenek nevüket aláírni. Ez az aláírás van szükséges.

Nagyszabású bankett fejezi be az ünnepséget, amelyre a jelentkezési felhívás már a lapokban megjelent és a rendezők ezután is kéri, a jelentkezéseket legkésőbb 14-ig, amikor az ivéket beveszik. A bankett a Katolikus Kór nagytermében lesz. Egy teríték ára 80 lei.

* Gesztenye-Piré 1 drb. 2 lei Benedek!

Dr. Torda és Reményi bankháza BUDAPEST

V. Hold-utca 9. — Hajnal-u. 1.
Telefon 176-48 Sűrű öncim Bancroyage

Megbízások a budapesti és az összes külföldi tőzsdékre.

Maniu és Jorga nem fuzionálnak

Bukarestből jelenti a Rador: Miután a Banca Nationala átvette az Osztrák-Magyar bank romániai területére vonatkozó aktiváit és passzívait a bank igazgatósága elhatározta, hogy a volt jegyintézet adó-saitól behajtja a künnlevő tartozásokat és kiegyenlíti annak régi adósságait. A Banca Nationala igazgatósága értesítette az Osztrák-Magyar bank lugosi fiókját, ahol az összes erdélyi fiókok iratait őrzik, hogy a likvidációs irásokat nyomban küldjék szét az egyes erdélyi fiókoknak, ahol azonnal letétiegyet adnak mindazoknak, akik az Osztrák-Magyar banknál annak idején értékpapírt, vagy készpénzt helyeztek el. Egyben megkezdik a tartozások behajtását is 2:1 arányban, a törvényes kamatok felszámításával.

Bukarestből jelenti a Rador: A Neamul Romaneasc mai száma közli a nemzeti párt és Jorga-párt közti fúziós tárgyalások aktáit, amelyekből megállapítható, hogy a tárgyalások megszakadtak, mert Maniu Gyula ragaszkodott a nemzeti párt címének és programjának megtartása mellett és követelte, hogy az alkotmányt revideálják, valamint esetleges fúzió lehetőségének biztosítását a többi pártokkal. Jorga természetesen visszautasította álláspontja helyzedett a kívánságokkal szemben.

Látogatás Balog Vilmos bankigazgatójánál

Az újságok sablonosan szokták hírlí adni, hogy X. Y. úr, közéletünk nagyja be-tétségéből szerencsésen felgyógyult vagy, hogy túl van minden veszélyen. Úgy ére-zük azonban, hogy Balog Vilmos esete ki-kívánczik a banális keretből. Nemcsak azért, mert Balog Vilmos, a Nagyvárad-i Hitebank igazgatója nagyon népszerű és szívből kedvelt úr, hanem mert az ő esete orvosi szempontból is külön feljegyzést érdemel.

Balog Vilmos erős vesebajjal dőlt ágynak és állapota egyre súlyosbodott. Ki-tűnő várad-i orvosok gyógykezelték de a makacs betegség nem engedett. A be-teteghez elhívták dr. Elfert kolozsvári tanárt, a híres belgyógyászt, aki azonban remény-telenné találta Balog Vilmos állapotát.

— Itt csak a szervezet segíthet — mondta. — Az orvosi tudomány tehetet-len.

A kétségbeesett család várta a csodát és a „csodadoktor”-nak nevezett dr. Schilling Árpádhoz fordult, akinek homeo-patha rendszere körül nemrégben keletke-zett polemia.

Dr. Schilling átvette a súlyos beteg ke-zelését. Ismert homeopatha injekcióit meg-kezdte. Nemsokára a láz szűnni kezdett, a vese által kiváltott fejférnye-mennviség egyre apadt, a beteg ismét táplálkozott. Tegnap meglátogattuk Balog Vilmost. Nem lehet tagadni: arcszíne visszatért, az elgyengülést gyarapodó erő váltotta fel, eszik, alszik és olvas, élet-reménység árad ki a tekintetéből.

Nem akarunk dr. Schillingnek reklá-mot csinálni. Nem is tudjuk: csakugyan Balog Vilmos erős szervezete győzte-e le a halálos bajt vagy tényleg Schilling dr. injekciói hozták vissza a bankdirektort az árnyékvilágból. De az eset nem minden-napi és a tény az, hogy Balog Vilmos, akit bizony már magunkban szinte elsi-rattunk,

él, gyarapszik és győzgul és mindenki örömmel és szeretettel várja teljes felépü-lését.

Oreskovicsné bevallotta a gyilkosságot

Egy éjszakai vállalat borzalmai

Budapestről jelenti: A nyomozó hatóságok tovább folytatták Oreskovicsné rémes gyilkosságának felderítését.

Oreskovicsné hosszas vallatás után bevallott, hogy unokabuga,

Rafelsberg Irma nyakát egyik al-bérlője borotvájával vágta el.

A bűncselekményről — valómása szerint — tudott üzlettársa és kedvese: Feiber János is, akivel a gyilkosságot követő éjszakát együtt töltötte egy budai szállóban. Oreskovicsné el-mondotta, hogy a lelkiismeretfurdalástól nem volt nyugta és elment Esztergomba, hogy ön-gyilkosságot kövessen el, de ehhez nem volt elég lelki ereje. Nem akarta kirabolni Rafelsberg Irmát, csak azt mondta, azért ölte meg, hogy megszabaduljon tőle. Havi 15.000 koronát fi-ze-tett neki az ellátásért s így terhére volt.

A meggyilkolt ékszerreit négy és fél millióért adta el, de a pénzt idegességében eldobálta. Oreskovicsné apatikus és azzal védekezik, hogy tettét önkivételben követte el.

Egyik reggeli lap megrázó részleteket közöl Oreskovicsné vallatásáról. Az asszonyt az első kihallgatása után a detektív-szobában pihenni hagyták. Mikor elaludt, rongyokba göngyölve melléje fektettek egy szalma-bábót. A kimerült nőt éjfélkor hirtelen felköltötték:

— Vigyázzon, csupa vér a ruhája a holttestről.

Az asszony sikoltozva ugrott fel:

— Szent Isten — kiáltotta — még mindig itt van ...

Még magához sem tért az exaltált asszony, már kérdésekkel ostromolták.

Később megint pihenni hagyták. Majd az elsőfőtett szobában egy női detektív lépett hozzá. Felrázta. Az asszony rémülődve kérdezte:

— Ki az, ki az ...

— Én vagyok — hangzott — az Irma.

Oreskovicsné kétségbeesve kiáltott segítségért. Ekkor hirtelen felcsavarták a villany-lámpákat és a megzavarodott asszonnyal foly-tatták a kihallgatást.

* „Kegyelet” temetkezés a Sas alatt.

Tivoli áruház

Strada Avram Iancu 2.

(volt Kossuth-utca)

Értesíti a t. vevőközönséget, hogy üzletét

kibővítette Gyermekekuha-

szalonnal bécsi mintára beren-

dezve, ahol a legkényesebb igényeknek is

megfelelően méret után készülnek fiu- és

leányka-ruhák és kabátok 1 évtől 14 évig.

Hozott anyagból is vállalunk felelősség

mellett.

Raktáron tart mindenféle gyermek-

ruhákat nagy választékban.

Elsőrendű szabás!

VIGADO

mozgósínház

Vasárnap
Hétfő

Ilyenek a férfiak

Gálans udvari történet 7 felvonásban.

Harry Lédke — Jacob Tiedtke.

Vasárnap
Hétfő

Dorian film.

ÚJDONSAGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félre
300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken
egész évre 720 lei, félre 360 lei, negyedévre 180 lei,
egy hóra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal
és a Hegedüs Hirlapiroda, (Telefon 13—01.)

* **Ingyen vízumoztat** 15-től a menet-
jegyiroda. Vasuti és hálókocsijegyek a
bel- és külföldre.

* **A hétfői egyházi ünnep.** Hétfőn a
gör. keleti egyház a Gyümölcsoltó boldog-
asszony ünnepét üli. Ez alkalommal az ál-
lami, városi és vármegyei hivatalokban
teljes hivatali szünet lesz.

* **A prefektus megsemmisítette Tatu**
Miklós áthelyezését. Dr Popovici Mik-
lós prefektus tegnap megsemmisítette dr
Tatu Miklós tanácsos felfüggesztését.

* **A mai vasárnapi ref. istentisztelet**
sorrendje. Olasziban: délelőtt 10 órakor
dr Imre Lajos theol. professor, Ujvároson
délelőtt 10 órakor dr Tavaszy Sándor
theol. professor. Velencén délelőtt 10 óra-
kor Benze József theol. A perselye-
ket a kolozsvári ref. theologia szegény ta-
nulóinak javára helyezik el.

* **Mussolini letartóztatta és kitoloncol-
tatta a Daily Herald munkatársát.** London-
ból jelentik: Az angol lapok kivétel nélkül
a legnagyobb fölháborodással tárgyalják
azt a római híradást, hogy Mussolini a
Daily Herald munkatársát elfogatta és két
napig fogságban tartotta, majd a rendörök-
kel Olaszországból kitoloncoltatta. Az an-
gol lapok éles cikkeket írnak Mussolini el-
len és rámutatnak, hogy a kitoloncolt uj-
ságitó számottevő tagja a Labour-partinak
és személyes barátja Macdonaldnak. A
Daily Herald azt írja, hogy Mussolini azt
vette zokon római tudósítójától, hogy kri-
tikát gyakorolt a fascisták erőszakos vá-
lasztási hadjáratairól.

* **Meghalt Remington.** Newyorkból
jelentik: Remington, a róla elnevezett
írógép feltalálója 95 éves korában meghalt.
Egész vagyonát — több milliárd dollárt —
a siakusi egyetemre hagyta.

* **Az ügyvédvizsgáló bizottság új tagja.**
Az ítélőtábla tegnap választott új tagot
Candrea János dr táblabíró helyébe, aki
közjegyző lett, az ügyvédvizsgáló bizottság-
ba. A tábla tanácsa Valentin Ionescu tábla-
bíróat küldte ki az ügyvédvizsgáló bizott-
ságba.

* **Husz napra ítélték egy goromba hi-
tavalyszolgát.** Körözszy Árpád törvény-
széki igazgató a bírák fizetésének átvétele
végett jelentkezett pénteken Coroiu
pénzügyigazgatónál. Az elfoglalt pénzügy-
igazgató azonban nem válaszolt kérésére
és a jelenlevő Ignea János hivatalszolga
durván kiutasította, és karját gorombán
megfogva kitolta az ajtón. Körözszy Árpád
az inzultusról jelentést tett Dumitres-
cu törvényszéki elnöknek, aki szombatra
hivatalos személy megsértése címén már
ki is tűzette a tárgyalást. Athanaziu
járásbíró tegnap tárgyalta Körözszy Árpád
ügyét. Péter György ügyészéjéi tisztvi-
selő és Pop Teodor tanfelügyelőségi hiva-
talnok mint szemtanúk tettek tanuval-
mást. Coroiu pénzügyigazgató esküvel
bizonyította és becsületszavát adta, hogy
postájával úgy el volt mélyedve, hogy nem
vette észre a kinos jelenetet. Sovrea Va-
lér dr főügyész tartott vádbeszédet s külö-
nösen példás büntetést kért, mert egy hiva-
talszolgá, akinek a közönséggel szemben a
legudvariassággal kell viselkedni, nem is
egy privát személyt, de a törvényszék kép-
viselőjében megjelent Körözszy Árpád író

daigazgatót inzultálta. Athanaziu bíró
büntősenk mondotta ki a durva szolgát és
húsz napi elzárásra, 300 lei pénzbírságra s
hivatalvesztésre ítélté. Ignea felebbezést
jelentett be. — A példás büntetés oda fog
hatni, mindenesetre, hogy az ügykereső
közönséggel szemben is több figyelem és
megértés tanúsíttassék. Mert ma sem vál-
tozott meg az az igazság, hogy a tisztvi-
selő van a közönségért és nem megfor-
ditva.

* **Jelentkezzenek a szigurancán.** A
szigurancá felhívja Bottlik György szo-
bafestőt, Haas Hermann szabót és özv.
Venczel Györgynét (lakott Szacsavay-
utca 13. sz. Nagy Istvánnénál), hogy saját
érdeklükben haladéktalanul jelentkezzenek
a szigurancá 2. számú szobájában.

* **Április 6—21 Barát képkiallítása**
Kornweisz keretezőnél.

* **A holnapi Balya—Tolnai-est.** Nagy-
várad uriszaalonjából lendül holnap, hét-
főn este első ízben a Katholikus Kör pódium-
ára Balya Ibolyka, a kivételes tehetsé-
gű zeneszerző. Balya Ibolyka dalait
Tolnai Andor, a nagyváradi színház volt
kitűnő művésze interpretálja, míg maga a
zongoraművész Fráter és Balázs-dalokat
fog előadni. Eseménye lesz a koncertnek,
hogy azt Fényes Loránd fogja bekonferál-
ni. Hangverseny kezdete 9 órakor. Jegyek
elővételben a Hangyánál kaphatók.

* **Husztón agyonverték egy politikust.**
A Ruszinszkóban most lefolyt választások-
nak véres epilógusa van. Tegnap Michaj-
lovszky dr ügyvédjelölt, a nagy-orosz
irányzat vezetője a választásokkal kapco-
latban ellenséges viszonyba került dr Ge-
rarszky dr ügyvédjelölttel, aki a kormány-
hű párt egyik főexponense. Az utcán ös-
szetalálkoztak és Gerarszky ököllel úgy
fejbévágta Michajlovszkyt, hogy azonnal
meghalt. A halálosvégű politikai affér
egész Ruszinszkóban nagy felháborodást
keltett, Gerarszky dr a gyilkosság után
megszökött Husztról.

* **Agyonnyomta egy tizenöt mázsás kocsit.**
Tegnap reggel Turkuc detektiv a Kom-
mandáns-réten holtan találta Khilman Demeter 34 éves kocsist, aki a város köz-
tisztasági üzeménél volt alkalmazásban.
Khilman Demeter egy nagy vaskocsival
hordta ki a fekáliákat a városból. A kocsit
minden valószínűség szerint felborult és a
15 mázsás kocsit agyonnyomta.

* **Árvízveszedelem Csehországiában.**
Prágából jelentik: A felvidéki árvízkatasz-
trófához hasonló már évtizedek óta nem
volt. Hatvan ezer hold területet öntött el a
víz. A kár meghaladja a húszmillió sztokkolt.
A falvak népe sok helyen maga vágta át a
gátakat, hogy saját községüket megment-
sék. Több helyen a katonasággal összeü-
köztött a lakosság, akiket a gátak védelmé-
re rendeltek ki.

* **A Háztulajdonosok Szövetsége évi**
rendes közgyűlését ma délelőtt fél 11 óra-
kor a Kereskedelmi és Iparkamara köz-
gyűlési termében (Str. Alexandri No. 11.)
tartja meg. A közgyűlés tárgysorozatának
legfőbb pontja az új lakástörvény rend-
kezelésének részletes ismertetése és tekin-
tetül ennek rendkívüli fontosságára, a
szövetségi tagok és az összes háztulajdo-
nosok részvételét ezután kéri az elnökség.

* **Felhívás.** A városi előjáróság értesíti egy
háztulajdonosokat, mint a lakókat, hogy a szokásos
tavaszi szemlék folyó év május 1-től június 15-ig
lesznek megtartva. Felhívtnak a háztulajdonosok,
hogy a szemlén személyesen jelenjenek meg és ne-
tán észrevételeiket a helyszínen jegyzőkönyvbe ad-
ják le. Oradea-Mare, la 13. Martie 1924. Antistia
Orasului.

* **Igazlaman érdekes bálkirálynő ver-**
senyének eredményét e heti számában te-
szi közé a Vasárnapi Ujság. Képei közül
még kiemelkednek a váradi urinó, mint vi-
lághíres amerikai médium, a száműzött ka-
lifa, negyedmillió sikkasztás tettese Lugo-
son, Szultána bemutatója, Ruszinszko ma-
gyar képviselői, Janovics jubilái stb.

* **Az elkobzott fegyverek összegyűj-
tése.** A vármegye alispánja rendeletet
adott ki az összes főszozlagbírságoknak,
hogy az elkobzott összes löfegyvereket a
vármegyei alispáni hivatalba szállítsák be.

* **Halálozás.** Részvétellel vesszük a hirt,
hogy Beck János biztosító intézeti ve-
zértitkár a napokban Kolozsvárott hosszas
betegeskedés után elhunyt. Az elhunyt
édesanyja, Beck Gyuláné, testvérei és ki-
terjedt előkelő rokonság gyászolja.

* **Bajnoki program vasárnap a sport-
téren.** SzSE—Egyetértés, NSC—Makka-
bea, a kerület két legjobb csapata jön vá-
rosunkba, hogy a bajnoksáért mérkőzzön
két ellenfelel.

* **A Lakásbérlok Szövetsége értesíti a**
bérletársadalmat, hogy az új lakbérleti tör-
vény ismertetését a már meghirdetett he-
lyen és időben fogja megtartani, csupán a
folyó hó 6-ára (vasárnap) d. u. 5 órára ki-
tűzött előadást a városháza helyett a Ke-
reskedelmi és Iparkamara nagytermében
(Teleki-u. 11.) fogja megtartani.

* **Agyarniturák, hencsertakarók, fu-
tószőnyegek legolcsóbb bevásárlási forrá-
sa Leitner Márton r.-t.-nál.**

* **Férfi szabóiparosok gyűlése.** Az
Ipartestület férfi-szabó iparos tagjai folyó
hó 7-én, azaz hétfőn este 8 órakor az Ipar-
testület helyiségében a munkásokkal kö-
tendő kollektív-szerződés és más fontos
szakmai ügyek érdekében gyűlést tartá-
nak, melyre az érdekelt iparosokat ez úton
hívja meg az Ipartestület Elnöksége.

* **Mária csemege I drb. 5 ei Benedeknél**

* **Kerületi bajnoki vívóverseny.** A
sportszövetség megbízásából a Nagyvára-
di Sport Egylet április 13-án d. u. 3 órakor
kard-, törvívóversenyt rendez a nagyvára-
di kerület bajnokságáért. A versenyt Or-
bán mester vívótermében Rimanóczy-
utca 13. sz. alatt tartják meg. Résztvehet-
nek rajta a nagyváradi kerülethez tartozó
sportklubok amatőr vívói. A nevezések
N. S. E. vívószakosztálya címére Rima-
nóczy-utca 13. sz. alá küldendők.

Darvas harisnyái a legjobbak.

* **Női szabóiparosokhoz értesítés.** Er-
tesítjük az Ipartestület női-szabó iparos
tagjait, hogy a havonként szokásos gyűlés
e hó 7-ől, a közelebbi húsvéti ünnepek
folytán elmarad. A legközelebbi ülésről a
lapok útján fogjuk értesíteni az érdekelt
iparosokat. Tisztelettel az Ipartestület El-
nöksége.

Férfi szövetek Darvasnál.

* **Manometer! mérleg, súly és minden-
nemű mérő műszer hiteles javítását, tele-
fon-felszerelést! eszterga és minden fé-
mipari munkát legszolidabb árban készít és
javít. Rajz Andor elektro- és precízió-
mechanikai műintézete Szalárdi-utca 9. sz.
(Rosenzweig-palota.)**

* **A N. S. E. közgyűlése.** A Nagyvára-
di Sport Egylet április 13-án délelőtt 11
órákor tartja tizennyalcadik évi rendes
közgyűlését a Katholikus Kör földszinti
helyiségében.

Divat mellények Darvasnál.

**Férfi fehérneműek
leszállított árakban**

Oroszlán védjegyű Zephir-ingek — — — 275 Lei
I. minőségű háló ingek — — — 250 Lei
I. minőségű rövid és hosszú alsónadrágok 95 Lei-től
200 Lei-ig. Nagyválaszték divatnyakkendőkben,
női és férfi harisnyák és gyermek-sockerlik
legolcsóbb árakban

Molnárnál

Bulv. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 9 sz. a.

SZÍNHÁZ

A HÉT MŰSORA:

Vasárnap d. u.: Bajadér, mérsékelt helyárrakkal, 4 óra kezdettel.

Vasárnap este: Kék postakocsi, bérleten kívül.

Hétfő: Cigánybáró, operetterpriz A) bérlet 99. szám.

Hétfő: Cigánybáró, operett-repriz A) bérlet 90. szám.

Kedd d. u.: Marinka táncosnő, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél négy órakor.

Kedd este: Román előadás, kezdete 9 órakor.

Szerda d. u.: Vén bakancsos és fia a huszár, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél négy órakor.

Szerda este: Román előadás, kezdete 9 órakor.

Csütörtök: A kaméliás hölgy, A) bérlet 91. szám.

Péntek: Szévilai borbély, opéra-repriz, B) bérlet 92. szám.

Szombat d. u.: A vén gazember, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél négy órakor.

Szombat este: Három a tánc, operette újdonság, 1-ször, bérleten kívül.

Vasárnap d. u.: Hamburgi menyasszony, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél négy órakor.

Vasárnap este: Három a tánc, operette újdonság, másodszer, bérleten kívül.

Hétfő délután: Az első csemetés, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél négy órakor.

Hétfő este: Román előadás.

A hét összes előadásaira a jegyeket vasárnap reggeltől kezdve meg lehet váltani a színház pénztáránál.

— Stoll Béla ünneplése. Stoll Béla, aki esztendőnkön át volt Nagyvárad megszerettetője, most ünnepli április 9-én a szatmári színházban színészkedése 25 éves jubileumát. Az ünneplésben résztvesz Szatmár egész társadalma s a rendező-bizottság élén az ottani polgármester áll. Stoll Bélát még nem felejtette el Nagyvárad közönsége, mely annak idején szívébe fogadta őt s néhány levél babérrel, őszinte szívvel járul a jubiláns művész koszorújához. Nagyváradról számosan személyesen is részt vesznek az ünnepi előadáson és a banketten. „A peleskei nótárius” főszerepét fogja játszani.

Silberstein és Somló

Bulev. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 18.

**kötött,
szövött és
rövidáruháznak
detail osztálya megnyílt!!**

300 jardos Clar-cérna	10-50
1-a garantirt 400 jard	8—
1-a alsószál	15—
Kötőpamut	12—
Stoppoló	3—
Csipkék	1-50 banitól feljebb
Hímzések	5 leitől feljebb
Sujtás	1-50
Tress zsinór	2-50
Kabátgombok	—50 banitól feljebb
Zsemper-pamut kimérve dk.	4-50
Reformnadrágok	50—
Kötött bluzok	500—
Női tátyol harisnya	98—
Női flor harisnya	65—
Házi harisnya	18—
Női keztyű	55—
Gyermek patent harisnya	19—

Minden 300 lelt vásárló kap egy nagy angol szappant ajándékkul!

LEGUJABB

A kormány elrendelte a kivételes intézkedéseket az egyetemi városokban

Bukarestből táviratozzák: A minisztertanács ma Bratianu Jonel elnökletével életbe léptette az Averescu-féle kivételes rendeletet és Bukarest, Kolozsvár, Jassy, Csernovitz és Kisenew városokra elrendelte a kivételes állapotot. A rendfenntartást kizárólag a katonai hatóságokra ruházták. Minden agitáció, politikai gyűlés, utcai tüntetés, zavargás tilos és aki ezeket elköveti, a hadbíróóság elé állítandó.

A főváros katonai parancsnokává Holban tábornokot neveztek ki, aki még ma éjjel falragaszokon proklamálja az

új intézkedést. Az egyetemi hallgatókkal szemben a politizálás tilalmát az egyetemről való kizárás terhe mellett érvényesítik. A kormány ma éjszaka a kamara elé terjeszti az egyetemi tanárok új fegyelmi szabályzatát, amely a politikai és felekezeti isgatások esetére foglal magában büntetendő rendelkezéseket.

Minthogy a parlament megkezdi szünetét, ezt az új egyetemi fegyelmi szabályzatot még az éjszaka el akarja fogadtatni. Ez a szabályzat az egyetemi tanárok fegyelmi bíráskodását fekteti új alapokra

— Bajadér. Vasárnap délután fél 4 óra kezdettel Kálmán Imre nagysikerű operettje, a Bajadér kerül előadásra a címszerepben Kovács Katóval, Mariettát Zilahy Irén játssza, a többi vezető szerepet Borovszky, Misoga, Hetényi és Madas játsszák. A zenekart Szathmáry karnagy vezényli.

— Cigánybáró. Hétfőn este A) bérletben lesz a reprize Strauss klasszikus operettjének, a Cigánybárónak, e rég nem adott csodaszép zenéjű operett vezető szerepét Bakcsay Judith, T. Pogány Janka, Biczó Margit, Tihanyi, Borovszky, Misoga, Madas és Pattantyus játsszák. A rendezést Hetényi végzi, a zenekart Szathmáry karnagy vezényli.

— Kaméliás hölgy. Csütörtökön este A) bérletben Dumas Kaméliás hölgyét eleveníti fel a színház, a címszerepben Jósika Micivel. A többi szerepet T. Pogány Janka, Körösi Juci, Braun Anci, Földes, Marsányi, Fratta, Madas, Galambos, Pattantyus és Vigh játsszák. Az előadást Tóth Elek rendezi.

— Szévilai borbély. Pénteken este B) bérletben lesz a Szévilai borbély második előadása ebben az időnyben. Rossini vígoperájának vezető szerepét Baranyai Jolán, T. Pogány Janka, Tihanyi, Feleki, Márkus és Harsányi éneklék. A zenekart Várdi karnagy vezényli.

— Három a tánc. Szombaton este lesz a bemutatója a Három a tánc operettnek, melynek librettóját Szomaházy István és Faragó Jenő írták, zenéjét pedig Komjátí Károly szerezte. A Három a tánc Budapestén több mint 100 előadást ért el és bizonyos, hogy itt is sikerre viszik az operettet Kovács Kató, T. Pogány Janka, Zilahy Irén, Biczó Margit, Fratta, Borovszky, Misoga, Pattantyus és Madas. A mozgalmas és mulattató operett rendezését Hetényi végzi, a táncokat Horváth Marietta és Misoga tanítják be, a zenekart pedig Szathmáry karnagy vezényli. A Három a tánc szombaton és vasárnap este bérlet-szünetben kerül előadásra.

MOZI

— Harry Liedtke a Vigadó mozgószínházban. Vasárnap és hétfőn az „Ilyenek a férfiak” című 7 felvonásos pazar kiállítású vígjáték kerül színre a Vigadó mozgószínházban. Harry Liedtke, Jacob Tiedtke s Paul Heidemann játsszák a pompás Dorian-sláger film főszerepeit, amely rövid idővel ezelőtt a Dorian-filmszínházban 5 napon át zsufolt házakat vonzott. A fél 4 óras előadás mérsékelt helyáru.

— Az Apolló mozgószínházban ma, vasárnap először kerül vetítésre „Rejtelmek háza” harmadik része. Ezt megelőzi egy egészen új két felvonásos vígjáték Ziggottó mint király. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor. A 3 óras előadás mérsékelt helyáru.

— A Dorian filmszínházban ma, vasárnap utoljára látható a „Dr Lackington szanatóriuma” című 6 felvonásos izgalmas kalandordráma, amelyet egy legújabb

felvonásos sláger burleszk előz meg, amelynek a főszerepét a kitudó Ő alakítja. Ma a 3 óras előadás mérsékelt helyáru. — Holnap, hétfőn látható először Conan Doyle leghíresebb regénye filmen, „A halott árnyéka”, a főszerepben Friedrich Zelnik.

KÖZGAZDASÁG

— A leit nem jegyzik Londonban. Londonból jelentik a Radornak: A londoni tözsdetanács rendeletére a leit hivatalos jegyzését megszüntették.

— Az első nagyváradai társasház. Külföldön már régen el van terjedve a társasház intézménye. Ennek az a lényege, hogy mindenik lakrésze külön-külön tulajdonképez, eladható, melyet az illető szabadon rendelkezhetik bérbeadhatják, stb. Városunkban dr Várdai Ödön ügyvéd foglalkozik most egy ilyen társasház létesítésével. A Szacsavay u. 68. szám alatt levő, 16 lakásos házból alakul egy ilyen társasház. Az egyes lakrészekre bizonyosan sok lesz a jelentkező, mert a békeidőkre emlékeztető módon a vételárnak csupán egynegyed része fizetendő le, míg a többi olcsó havi, kamatmentes részletfizetésben lesz fizetendő. Ilyképpen minden lakóból könnyen lehet házigazda, mert a havi 1000—1500—2000 lelt könnyen tudja fizetni. A 16 lakásból eddig már 3 lakás el is kelt. Az örökös házrészek igen olcsón adódnak el, 2 szobás modern lakás 110.000 lelt árban, 1 szobás modern lakás 60.000 lelt árban, 1 szobás nem modern lakás 30.000 lelt árban. holott új építkezés esetén egy 2 szobás lakás legalább 300.000, egy 1 szobás lakás pedig 150.000 leltbe kerülne.

— Új cégbejegyzések. Balázs és Deutsch fa- és szénkereskedők. Tagjai Balázs Márton és Deutsch Benjámin. — Bihari ipari r.t. Igazgatók: dr Mangra De-meter, Sauerpreis Nándor, dr Lazar Aurél, Popper Akos dr, dr Bucico Coriolan. Alaptőke 500.000 lelt, 500 darab 1000 lelt részvény. — Intercontinental szállító-cég fiókja. Igazgató Koll Ferenc, Bleiberg Samu. — Bitumen aszfalt r.t. Faragó Miksa kereskedő és Szőke Sándor banki igazgató. — Piatra Craiului, Bucsai fogyasztási szövetkezet. Igazgatósági elnök:

Jugoslavia Állambizományi Társaság

Wien, St. Marx

Előállatszallítmányra ad előleget és vámot. — Megbizottja:

Lévai József

Parcul Eminescu No. 20.

Telefon 8—62.

Ille Vasile, tagok: Séracut Florian, Ille Vasile, Ille Péter, Gheorge Bulzan Florian, Morar Ivan, Codoban Teodor Flori, Jurca George, Ille Péter Simon, I. Nacht, közre-
reseti r.t. fióktelep. Igazgató Jaques Jaeger, Korda Sándor és Freifeld Henrik. Keresk. ügynökség. Weisz Ferenc és László Béla üvegkereskedés. — Silberstein Sándor és Fuhrmann Andor rőfőskereskedők. — Pax zseblámpa gyár r.t. — Germano Barbetti és Salamon Jenő. — Continental futballgyár, Devich Dezső és Lengyel Béla. — Gloria butorgyár, Stupariu Ioan és Gerő Sándor — Bolcan, kereskedelmi ügynökség. Feldmann Ignác és Huszár Miklós. Feldmann Ignác ügynökség. Klein Jakab kereskedő. Ehrenfeld László kereskedő.

— Egy temesvári bank csempészési ügye. Az Aurora hosszú tudósítást közöl a Timiseana nevű temesvári bank közgyűléséről, amelyen Popovici György részvénytől hosszabb beszédet tartott. Ebben illeszkedte, hogy ez a román intézet miyen missziót teljesített a magyar időben és most viszont egész vagyonát egy hat milliós csempészésbe fektette bele. Majd kritizálja Oprea János bankigazgató működését. Opreát nem tartja alkalmasnak egy bank vezetésére. A bank részvényei egy liberális bank kezébe esznek át. Az interpellációra Cozma Aurél volt miniszter válaszolt. Az Auróra hevesen támadja a kormányt, hogy egy ilyen nagyarányú lecsempészési cikket elűsölt.

— Érmihályfalván tíz italmérési engedélyt bevontak. Érmihályfalváról jelentik: A csöndes és fejlődő városkát izgalommal verte fel a nagyváradi pénzügyigazgatóságnak egy rendelete, mely ott tíz italmérési engedélyt bevont. A bevont jogok közül több évszázados multa tekinthet vissza, de mind évtizedek óta van tulajdonosaik birtokában, akik így most kenyértelen maradtak. Közöttük öv. Singer Kálmáné, Klein Izsák, Klein Ferenc, Rubinstein József és Rosenbluth Lajos. A nagyváradi pénzügyigazgatóság határozatában olyan indokokat említ, melyek körülményesebb bevizsgálásnál nem állanak helyet. Tíz kis egzisztencia ment így egyik napról a másikra tönkre s a felelősséget minden bizonnyal módot fognak találni a revízió megejtésére.

— Érmelléki terménypiac. Az elmúlt esztendő mostoha időjárása most érezteti hatását a terménypiacokon. Különösen a szárazság miatt gyengén termett krumpliban legnagyobb a kereslet. Az elmúlt évek ára megkétszereződnek a mai piacon. Buza 650 lei, gabona 550 lei, tengeri 540 lei, árpa 550, zab 500, krumpli mázsája 400—440 lei.

NYILTTÉ

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy üzletem újjászervezése miatt a raktáron levő összes árukat minden elfogadható árban — még beszerzési áron alul is eladom, mivel ezen cikkeket többé egyáltalában nem fogom tartani.

Oláry I.
Reg. Ferdinand 7.

Dr. Zoltán Jenő Tacian Romulusz
(volt ügyész) ügyvédi irodájukat
Str. Ciorogari (Uri-u.) 23. sz. alá
helyeziék át.

* „Tudd meg, hogy nyáron már ibolya „incs”, a legújabb dalszlager. Az összes újdonságok, klasszikus művek minden hangszerre kapható a Hegedűs Hirlapiroda zeneművészeti társaságában.

TŐZSDE

Bukarest, április 5. Zárlat. Devizák: Páris 1095, London 825, Newyork 193, Róma 849, Zürich 33 fél, Bécs 27 fél, Prága 565, Budapest —.

Valuták: Font 815, frank 1060, svájci 33 fél, lira 825, dinár 230, dollár 191, osztrák 27 fél, magyar 22, szokol 550, leva 130. Zürich, április 5. Zárlat: Berlin 10 0—121 fél, Amsterdam 213 fél, Newyork 575, London 2475, Páris 3310, Milanó 2475, Prága 1707 fél, Budapest 0.075, Belgrád 710, Bukarest 295, Bécs 0.0081.

Budapest, április 5. A szombati magánforgalom: Magy. H. 705—715, Osztrák H. 230—235, Hazai b. 305—310, Keresk. b. 1630—1650, Ingatlamb. 320. Földh. 460—465, Lloyd b. 18, Angol-Magy. 90—95, Leszámitoló 105—110, Pesti Hazai 5050, Borsod-Misk. 160, Transdanubia 88, Viktória 290—295, Köszén 3625—3700, Salgó 785—795, Magnezit 3000, Urikányi 960—980, Egyver 1400, Ganz-Danub. 4350—4450, Rima 167—170, Lang 180—185, Schlick 100—105, Lipták 16 fél, Atheneum 235, Cukor 3780—3820, Izzó 760, Baróti 10, Részvénysör 270—280, Jura 170—180, Kender 85, Spódium 275, Klotild 145, Szikra 75, Star film 34, Österm. 320, Gummi 500—520, Násici 2900, Ofa 650—670, Viktória bútor 9, Szlavónia 130, Zabolai 165—170, Déliv 95—98, Meftér 410—420, Nova 150—155.

Budapest, április 5. Terménytőzsde: A gabonapiac üzletelen. Dunántúli buza 305, tiszavidéki, tiszántúli 312 fél, pestvidéki 315, takarmányárpa 260, sörárpa 330, dunántúli zab 245, dunántúli kukorica 285.

Mozdonyjavításban jártas, elsőrangú

**esztergályost, valamint
mozdonylakatost keresünk**

azonnali belépésre. Ajánlatokat kérünk.

Szudrics Petroszi Erdőkitermelési
Részvénytársaság,

Oradea-Mare, I. C. Bratianu (Szaniszló)-utca 1 alá
címezve

Magas
árban
veszek

brillians, arany, ezüstékszereket és dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szájpaddást, arany és más hamis fogakat,

Freund Benjámin

ékszerész, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-u.) 11. Széchenyi-szálló épület.

Ékszer olcsó áron kapható.

Hamis fogakat

brillians, gyémánt, arany és ezüsttárgyakat magas árban

veszek

Kohn Henrik

Avram I. (Kossuth-u.) 7.

Bulori

világos háló szoba és konyha bútorok olcsón kaphatók. Mindenféle asztalosmunkát olcsón vállalok.

Szárász Miklós
műasztalos

Str. Ladislau (Kőrös u.) 48. szám.

Ismét magas árban

**VESZÉK
ARANY
EZÜS**

és brillians tárgyakat

KLEIN

ékszerész, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-u.) 11. Széchenyi-szálló épület.

Sürgöny

TURUL CIPÓRAKTAR

Oradea-Mare
Str. Avram Jancu
(Sas-épület)

Hozza forgalomba a küldött 656/c sz. női barna és fekete valódi

antilop szalon cipőt

elsőrangú kivitelben

Lei 420.

TURUL CENTRAL
Timisoara.

Látja, ez az én titkom,

mondja az okos háziasszony vendégének, mikor az kávéja színét, illatát és ízét dicséri és felmutat egy doboz három csillagos Uhu olkóriakávé. Vásároljon ezután Ön is három csillagos Uhu-kávé.

Kőbányai Polgári Söröződe és Szent István Tápszerművek R. T.

Üzletátalakítás miatt

az összes raktáron levő árukat u. m.: harisnya, keztyű, jumperpamut, nyakkendők stb. minden elfogadható áron elárusítjuk

Eldorádó áruház Str. Rimanóczy-utca 4 sz.

50 H. P. eredeti Láng-gyártmányú

teljesen új **DIESEL-MOTOR** összes tartozékaival

Ittenl raktárunkról azonnal szállítható

„ECONOMIA” Kereskedelmi és Ipari R.-t.

Oradea-Mare, Piața Mihai Viteazul 1. Telefon 8-58. és 14-16.

Huszonnégyévi munka egy nehéz, de nem becsületes szakmában

Bozsik betörőkirály visszaemlékezik

A nagyváradai államrendőrségen a napokban fejezték be a nyomozást Bozsik György ismert betörő ügyében, aki az elmúlt télen tizenhárom rendbeli betörést követett el Nagyváradon és Szalontán. Amikor befejeződtek a kihallgatások, Stárrak kapitány szobájában alkalmunk volt Bozsikkal beszélni, aki a következőkben mondta el viharos élettörténetét.

— Pecsézőlősen születtem — kezd — három elemi végeztem és azután betonmunkás lettem.

Küzködik érzéseivel a 45 éves izmos ember, aki ma Erdély legismertebb betörője. Őszbecsavarodó haja a szemébe lóg, olyan ártatlanul néz ránk, mint egy vasárnapozó iparos. Pedig Bozsik György 16 évet ült már fegyházban és huszonnyolc éve üzi már a mesterségét.

— Tizenhatéves koromban követtem el az első bűncselekményt Nagyváradon — mondotta Bozsik. Nagy Márton zöldfa-utcai cukrász üzletében felfeszítettem a kasszát és ékszereket vittem el. Másfélévet kaptam. Amikor kijöttem a fogházból, megint loptam, betörtem. Nem volt már megállásom. Elgondolkozik. Most veszem észre, hogy jobb szemén véres hályog van és attól pislog sürribben, mint kellene.

— Mi kényszerítette magát Bozsik, hogy betörésekből éljen — kérdezzük.

— Valamiből meg kell élni kérem. Az én lelkemhez ez férkőzött legközelebb. Sok detektívrégényt olvastam, talán annak köszönhetem.

— Embert nem ölt soha, vagy nem találkoztam össze munka közben senkivel — kérdeztük.

— Olyan vállalkozásba soha sem fogtam bele, ahol sejtettem, hogy emberrel találkozni fogok. Én kérem sima ember vagyok, pedig még is felemelek egy kézzel egy 75 kilós embert.

— Most már ott tartok, hogy 45 éves koromra végre be nőtt a fejem lágya: rendes ember szeretnék lenni. Nagy szerepe van ezen vágyam feléledésében egy aradi nőnek, akit már két év óta szeretek és aki szeretett úgy, mint embert szoktak. Nem tudta sem az igazi nevemet, sem a múltamat. Két évig éltem együtt vele, most fog megszületni gyerekünk. A két év alatt, mióta ez az új korszak bekövetkezett életembe, még fokozottabb mértékben követtem el a bűncselekményeket. S ha van a világon ember, aki előtt tiszta bűnbocsánást érzek, akkor az a szeretőm. Ha kiszabadulok, elveszem feleségül.

— Melyik munkájára a legbüszkébb — kérdeztük, — vagy melyiket tartja a legsiketrültebbeknek?

— A Lefkovich (Szent János-utcai) cipész üzletébe való betörésem volt a legszebb munkám. Kibontottam a falat egy félméter szélességben, harminc perc alatt zajtalanul. Építészek, mérnökök és más szakértők azt mondják, hogy erre még nem volt példa a betörővilágban.

— Összesen hány betörést követett el, megtudná mondani — kérdeztük.

— Rengeteget kérem, nem emlékszem már a negyedére se. Huszonnyolc év nagy idő, nehéz visszaemlékezni rá, hátha még annyi minden történt az alatt a huszonnyolc év alatt?

— Különben mondtam a kapitány uraknak, tegyünk egy próbát: én a legjobban őrzött helyre is betörök. Nemzetközi betörők közt éltem a fogházban, ott sajátítottam el ezt a nehéz foglalkozást.

Családjáról beszél még Bozsik, akik becsülettel viselik a Bozsik nevet Bihar megyében. Csak ő hozott rájuk szégyent.

Az üldözött ember értelmessége érzik ki minden egyes szavából Bozsiknak, aki nem fogadkozik, nem sajnál semmit és ahogy elmondta életéből ezeket a szomorú

stációkat, megesett rajta a szívünk. Erzi ezt Bozsik, mert könnyet töröl ki szürke szemeiből.

Azt hittük, hogy izgalmas memoárt fog diktálni Bozsik, tizenhét évi fogházzal a vállán és ehelyett szerelméről beszélt és egy megszületendő kisgyerekről, aki új életre fogja kényszeríteni Bozsik Györgyöt, a szerelmes erdélyi betörőkirályt...

(b. gy.)

Van szerencsém tisztelt
vevőimet értesíteni, hogy

Uri szabóságomat
kibővitve, Strada Corogariu (Uri-
utca) 9 szám alatti üzlethelyiségbe áthelyeztem

Legfinomabb angol szövetek raktáron.
Legutolsó divat szerinti szabás. — Szolid árak.

Szalay Dezső

SALON CHIC

SAS-PASSAGE

Női kalapok

Mindenféle kalapke-
lések nagyáruháza.

NAGYBAN ES KICSINYBEN!

Husvétel!

Zománcozott edények

gyári árban

Porcellánárak

nagyon olcsón kerülnek eladásra

WEISZ és LÁSZLÓ

üveg- és porcellán üzletében, Sas-passage

[Képkeregetés!]

A tavasz legszebb

CIPŐÚJDONSÁGAI

állandóan nagy választékban, gyári
árakon kaphatók a

„DERBY“

(Hungária) Cipőgyár r.t.

fióközleteiben.

I. Str. Reg. Ferdinand (Fő-utca) 2. sz.

II. Str. Avram J. (Kossuth-u.) 5. sz.

III. Str. Nic. Jorga (Zöldfa-u.) 7. sz.

**Utóbbi két fiókban
egyes párokat és se-
lejtés cipőket is mé-
lyen lezállított áron
árusítunk.**

Reclam nélkül is szövet

és bélésáru különlegességeink a leg-
olcsóbbak, dus választék!

HAVAS és GRUNFELD

posztóáruház, Str. Avram Jancu (volt Kossuth-
Lajos-utca) 8. szám. (Sas átjáróval szemben)

Olcsó beszerzési forrás
HUSVÉTRA

Üveg, porcellán, zománcedény, evő-
eszköz, háztartási cikkek

Bazárárak

játékok, utazókosár, kosárárak, aján-
dék és dísz tárgyak.

Farkas áruház

Strada Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 5. sz.

Üzletátalakítás

miatt az

**összes raktáron
lévő áruk,**

Vásznak

Sifonok

Batisztok

Ingzefirek

Férfifehérműek

Női fehérműek

Férfi- és női harisnyák

Zsebkendők stb.

minden elfogadható áron,
még beszerzési áron alul is

kiárusítottainak

„HERCULES“

fehérműgyár lerakatánál

Schlesinger Dezső

áruházában,

Sas-passage

Csak rövid ideig!

Az új bérleti törvény

Ismereti: Dr Lengyel Zsigmond

VII.

A törvény átmeneti és büntető rendelkezései.

Az új bérleti törvény legutolsó szakaszában minden korábbi, a bérleti szerződések meghosszabbítására vonatkozó eddigi törvényt, rendeleti törvényt és végrehajtási rendeletet hatályon kívül helyezett és elrendelte, hogy azon esetekben, amelyekre vonatkozólag ez a törvény intézkedést nem tartalmaz, az általános magánjog, tehát a szokás jog és a városi lakásbérleti szabályrendelet intézkedései alkalmazandók. A törvény ezen rendelkezésével szemben azonban mégis meg kell állapítanom, hogy a korábbi, nevezetesen az 1922. és 1923. években kibocsátott bérleti törvényeknek azon rendelkezései, amelyek a bérlmények egyes fajait már korábban kivették a lekötöttség alól, hatályukban továbbra is fennmaradnak, vagyis tehát ezekre nézve beállott a tulajdonos szabad rendelkezési joga. Ezen magyarázatot pedig a törvény 42-ik §-a 1-ső bekezdésére alapítom, amely kimondja, hogy: „A jelen törvény nem alkalmazható az építkezések pártolásáról szóló törvény feltételei alatt épített ingatlanokra, sem pedig azon régi ingatlanokra, melyeken 1921 július 23-ika után radikális javítások eszközöltek, sem pedig azokra, melyek előző törvények által a magánjog rendelkezése alá bocsátottak.”

Az 1922. évi bérleti törvény a tulajdonos szabad rendelkezése alá bocsátotta: a szállodák szerződéseit, a varietétek, zenés kávéházak és kabarék szerződéseit, továbbá a nem román művészek által vezetett színházat, a mozgókép színházat, a változóüzletek és bankok szerződéseit, továbbá a klubok szerződéseit, az 1922 április 1-én már létező politikai és kulturális klubok kivételével, valamint az egyházak és állami ellenőrzés alatt álló jótékony intézmények ingatlanaira vonatkozó szerződéseket. Az 1922. évi törvény, továbbá a tulajdonos szabad rendelkezése alá bocsátotta minden korlátozástól mentesen a kereskedelmi és ipari részvénytársaságok szerződéseit, de ezen rendelkezés az 1923. évi bérleti törvény azt a korlátozó módosítást eszközölte, hogy ezek csak annyiban kerülnek a magánjog rendelkezése alá, ha alaptőkéjük 1.000.000 leinél többet tesz ki. Az 1923. évi törvény az előbbi rendelkezésen kívül még felmentette a törvény lekötöttsége alól azokat a család-pensiókat, amelyeknek 12-nél több lakosbájuk van. Ugyanezen törvény 1923. május 6-tól számítva 1 évi meghosszabbítást engedélyezett a nagyiparosok, gyárosok, bankárok, kereskedők, bizományi ügylettel bírók, valamint nagy ipari, pénzügyi és kereskedelmi vállalatok igazgatóinak lakásaira vonatkozó szerződésekre és a törvény által engedélyezett határidő ez évi május 6-án lejárván, az új bérleti törvény már hivatalos §-a értelmében ezen lakásokra vonatkozólag is beállott a tulajdonos szabad rendelkezési joga.

Azon részvénytársaságok, vagy más jogi személyek, akik ingatlanokat 1914 után vásárolták, vagy 1921 július 23-ika után az ingatlanokban levő lakásokat irodákká átváltoztatták, bérlőket nem lakolathatják ki.

A törvény valóban drákói szigorú rendelkezéseket tartalmaz abból az érdekből, hogy rendelkezéseit egy a tulajdonosok, mint a bérlők által is tiszteletben tartassanak.

Szigorúan bünteti a törvény egy a tulajdonos, mint a bérlője részéről megkísérelt önbíráskodást is, kimondván, hogy az a tulajdonos, aki azon nyilvánvaló céllal, hogy bérlőjét kikötözésre bírja, ezt a jogosan élvezett békés használatban valamely cselekményével megzavarja, 1000 leitől 10.000 leig terjedhető pénzbüntetéssel vagy 15 naptól 4 hónapig terjedhető elzárással büntetendő. A törvényszakas fogalmazásából nyilvánvaló, hogy a pénzbüntetésnek, vagy pedig az elzárásnak alkalmazása, az eljáró bíró diszkrecionális jogát képezi és ekként a bírótól függ, hogy pénzbírságot, vagy pedig az elzárás büntetés alkalmazását mondja ki.

Ugyanezzel a büntetéssel büntetettnek azok a bérlők is, akik cselekményekkel a velük együtt lakó bérbeadók nyugalmát és ingatlanuk használatát zavarják.

Az eljárásra az illetékes járásbíróság bír hatáskörrel.

Igen fontos átmeneti intézkedése a törvénynek, amely számításba veszi a pénz valutáris értékének változtatását, kimondván, hogy a jelen törvény alkalmazása utolsó évében, tehát 1926. május 6-tól 1927. május 6-ig, akár a tulajdonos, akár a bérlő a bérösszegnek az akkori valutáris helyzethez aránylagos megállapítását kérheti az illetékes arbitrálo bizottságnál.

Husvéli nagy cipővásár!!!

Gonda Testvérek

cipőnagáruházában
Park-szálloda épület

Dusan felszerelt állandó nagy raktár női, férfi- és gyermek luxus cipőkben, Antilop cipők minden elképzelhető színben és formában. Lack, chevro, valamint színes bőrcipők legújabb és legjobb kivitelben. Saját érdekében tekintse meg, világvárosi 8 kirakatainkat.

Külön mértékuláni osztály

Mértékes cipők 24 óra alatt készülnek el.

Esőernyőt

minden kivitelben készít

Rosenberg Testvérek Nagyvárad

Str. Nicolae Iorga (v. Zöldfa-utca) 8.

Betűzés gyorsan készül

MÁR

mindenki tudja, hogy

a Hevesi „Párisi Divaláruháza”

elegáns konfekció és női

kalap ujdonságai izlés és olcsó

árak tekintetében felülmulhatatlanok

Bécsi szövet ruhák 580 Leitől
Grenadin ruhák 390 „
Kitűnő mosó pongyolák . . 175 „
Blousok 125 „
Szövet és eponge aljak . . 325 „
Gyermek ruhák 80 „
Lizré kalapok 280 „
Tagál kalapok 200 „

Hevesi Párisi Divaláruházában
Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 8.

Friedmann és Fisch leszállított árjegyzéke

1000 Yard alsó száll 15— Lei
400 „ Kutya fejű cérna 9-50 „
300 „ Clarck 12 „
360 méter Angol 5— „
1 matring D. M. C. himző pamut 4-50 „
1 pár Mouszlin flór harisnya . . 60— „
1 pár Fátyol harisnya minden szín 75— „
Gyermek harisnyák, zoknik nagy választékban.

Friedmann és Fisch cégnél

Sas-passage

Sas-passage

Várszegény, sápadt,

betegségből lábadozó egyéneknek nélkülözhetetlen a **China vasbor** valódi Tokajlel. Előkező orvosok melegen ajánlják. — 1 üveg ára 20 lel. — Főraktár Dr Bíró gyógyszerár, Cluj. Kapható különben csaknem minden nagyobb vidéki gyógyszerárban is. — Csakis Dr Bíró felé! tessék kérni és elfogadni. Lloyd 2098

SPITZER

női divat és confection modell különlegességek áruháza, Gradea-Maro — Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 3. sz.

Szövetek

selymek, marocainek, georgettek, creppek, szadák, grenadinok és mindennemű női divat kelmék.

Felöltők

costümök, estélyi, utcai és házi ruhák, sport és leányka kabátok és blousok, párisi és bécsi modellek

Saját angol és francia szabóság

Harisnyát vásárolhat de jót és olcsón csakis FISCHER áruházában

Sas passage, a virág üzlettel szemben

1-a Házi viseletre **Harisnyák 20 Lei-től**
Prima flor **Harisnyák 55 Lei-től**
1-a tartós selyem flor **Harisnyák 65 Lei-től**
1-a selyem flor nouslin fátol **Harisnyák 90 Lei-től**
1-a selyem flor békeminőségű **Harisnyák 120 Lei-től**
1-a minőségű cérna flor fátol **Harisnyák 140 Lei-től**
Jaquard térfi **Harisnyák 90 Lei-től**

Férfi soknik 15 Leitől a legfinomabb minőségű. Gyermek harisnyák Sockerlik cérnák szabókellekek és rövidárak leszállított árakban!

A tavaszi divat ujdonságai megérkeztek

Női és férfi szövetek. Kosztüm, ruha, kabát és öltönyökre. Divat creppek, marocainok, crep de chine, epongeok

Czillér Imre nagáruházába

Az adóztatás igazságtalanságai

Meginog az emberekben a hit a törvény szabályai iránt, amikor látja azt a határozatlanságot és zűrzavart, ami az adóztatások körül forog. Akár az állami adóztatás, akár a városi taksákat, akár a forgalmi adó kirovását nézzük, mindenütt és minden téren a tisztviselők és intézők részéről a tájékoztatatlanságot, a törvénynek különbözőképpen való magyarázását látjuk. Sajnos mindezen esetek az adózók fő és legnagyobb csoportját képező iparosokat és kereskedőket érinti károsan. Az állami adóztatásra vonatkozó törvény annak idején az ismertetések kapcsán világosan intézkedett arról, hogy iparosok összesen 12 százalék, kereskedők 14 százalék és nagy vállalatok 16 százalék adót fizetnek, benne ezekben a megye, a város és a kereskedelmi és iparkamarát illető adókkal.

Most mégis azt látjuk, hogy kicsi foltozó szuszter, szabó, vagy hentes iparosok, kik üzlethelyiségben folytatják tevékenységüket, minimum 14, de sok esetben 16 százalékos adóval rovatnak meg. De ösmerünk eseteket, elvéve keveset, ahol bár üzlettel bír az illető iparos, csak 12 százalékos fizet. Nem ezt irigyeljük, hogy ez keveset fizet, de azt fájlatjuk, hogy miért lehetséges, miért van mód rá, hogy a törvényt kiki a maga felfogása szerint értelmezhesse.

Az önkényes értelmezés a városi taxák kivételénél is számtalanszor tapasztalható. Mert nem önkényes a cégtáblaadónak megállapítása akkor, ha az illető a maga és családja életét alig tengetni tud, csak javításból élő cipész, szabó vagy más iparos, mert üzlethelyiségben folytatja iparát — sok esetben kényszerítve van itt is lakni — kereskedőnek minősítetik és évi 300 lei cégtáblaadót követelnek tőle. Ha az illető szabadkozik, az időszerűséget nem sajnálja, jár Ponciustól Pilátushoz, el is éri, hogy amint ténylegesen is iparosnak minősítik s így cégtáblaadója 200 lei lesz.

A minden iparos és kereskedőt egyformán megnyomorító forgalmi adószedése körül is nagy igazságtalanságokat láthatunk és tapasztalhatunk. Ennek kezelése sem egyforma és egyöntetű, mert a városi ellenőrök is, ahányan vannak, annyiféleképpen magyarázzák a törvényt s minden ellenőr a speciál regiszter vezetésénél más-más követelményeket támaszt. Ezért aztán előfordul, hogy az egyik hónapban megjelenő ellenőr utasítása szerint vezetett regiszter a gyakran változó és más hónapokban más ellenőr újabb kívánásokat támaszt, ami még rendszeresítve nincs és így az iparost bírságolják. Ez által állandó rémjai az iparos és kereskedőnek forgalmi adót ellenőrző ellenőrök, mert sokszor a leglényegtelenebb és valóságban hibának nem is mondható dolgokért súlyos büntetéseket kell fizetni. Ezen intézkedések körül is az látszik, hogy az erőszakolt magas adóztatás és a büntetések fokozása a végcél.

De nemcsak a helybeli ellenőrökkel van baja az iparossal, hanem a vásáros iparosok még a vidéki preceptorátusok zaklatásának is ki vannak téve. Csakis ennek minősíthetjük ugyanis azt, amikor a nagyvárad lakos iparos, aki mesterségéből eredő jövedelem és forgalma után az illetékes városban köteles forgalmi adót fizetni, megátoltatik abban, hogy az illető községet vagy várost elhagyja mindaddig, míg az ottani preceptor által teljesen önkényesen megállapított forgalmi adót az illető meg nem fizeti. Diószegen történt ugyanis az meg, hogy a községből nem eresztették

ki az iparosokat addig, míg a vásár alkalmából rájuk nézve megállapított forgalmi adónak nevezett taksát ki nem fizették. Ezen iparosokkal történt meg éppen, hogy egyik-másik a rossz gazdasági viszonyok és pénzügye miatt semmit sem tudott árulni, de fizetni a forgalma után mégis tekintélyes összeget kellett. Margittán viszont az történt a Nagyváradról oda országos vásárra menő iparosokkal, hogy a vásár kezdetén, vagy délelőttién a preceptor megbízottja, a jegyző és másik két hatósági személy a sátrakban megjelenő, forgalmi adó címen 20—40—50 leiket követelt a sátor nagysága és méretéhez képest, pedig ekkor még az illető iparosok semmit sem árultak. De ha árultak volna is, a napi forgalom után ők illetékes lakóhelyükön kötelesek forgalmi adót fizetni, melyre hivatkozással, ha a követelt összeg fizetését megtagadták, sokkal értékesebb áruikkal ki kell akasztottak le egy-egy darabot. Hát ez a hatalmaskodás az igazságtalan bíráskodás legkiáltóbb példája.

„Kék csillag” ★ **Áruház**
Plata Uniri (volt Szent László-tér)
Harisnya kezező, csipke, himzés, **D. M. C.**
és írlandi cénák, fejbendő **Szabókellékek**
olcsó bevásárlási forrása!

Nőgyekek figyelmébe ajánljuk előnyösen ismert nagyüzemre berendezett női szabóműhelyünket, ahol minden eddig meghirdetett ármat is olcsóbban dolgozunk, tisztviselőinknek igen ajánlatos.
Nincsen szalon, de elsőrangú munka és szabás. — Hívásra hazhozunk.
BLUM és HARTMANN
Str. Nicolae Jorga (Zöldta-utca) 6. I. emelet.

RŐFÜSÁRUK
szabó- és cipész boltunk
nagyban és kicsinyben a legolcsóbbak
GUTTMANNAL Nicolae Jorga (Zöldta-utca) és Vitéz M. (Nagypiactér) szék.
Vásznak batizst-sílfonok óriási mennyiségben **raktáron.**

Reggelire, uzsonnára, vacsorára előételnek legolcsóbbak legízletesebbek a Kemény-féle huskonzervek
Májpástéiőm Haschéé
Gulyások
1/2, 1/4, 1/8 1 kilogrammos dobozokban, továbbá
frankfurti virsli
Kapható minden jobb túszer- és csemege-üzletben. — Vízszelárusítók részére lerakati
Klein Ödön
Cradea-Mare, Str. Petru Maior (Úr-u.) 7. Telefon 7—10
Kemény Testvérek huskonzervegyár Salonia Mare.

Megérkeztek eredeti angol szövel-
különlegességeink.
PACSAY és CZITROM
uri szatók, Sírada Csengeri-utca 1.
Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

sági személy a sátrakban megjelenő, forgalmi adó címen 20—40—50 leiket követelt a sátor nagysága és méretéhez képest, pedig ekkor még az illető iparosok semmit sem árultak. De ha árultak volna is, a napi forgalom után ők illetékes lakóhelyükön kötelesek forgalmi adót fizetni, melyre hivatkozással, ha a követelt összeg fizetését megtagadták, sokkal értékesebb áruikkal ki kell akasztottak le egy-egy darabot. Hát ez a hatalmaskodás az igazságtalan bíráskodás legkiáltóbb példája.

Nem éppen a tisztviselőket okoljuk ezért, hiszen ők állásukat féltve, tulbuzgósággal igyekeznek feletteseik elismerését kiérdemelni, ez azonban a polgárság nagy rétegét érzékenyen károsítja, melyre tekintettel éppen a felettes köröknek kell tiltó és szabályozó rendelkezéseket életbe léptetni.

Ezen ezért szükségessé látnánk, hogy ezen visszasságok megszüntetése érdekében a felettes és illetékes hatóságok figyelmé felhivatnák a Kereskedelmi és Ipar-kamara, az Ipartestület, a Kereskedelmi Csarnok és más gazdasági érdekeket szolgáló szervek által s a kérdést mindaddig napirenden tartanak, míg az egységes s a törvénynek csak egyformán való magyarázása által tiszta helyzetet nem teremtenek.
D. L.

Cipész munkások sztrájkja.

Mintegy 48 munkaadónál volt ez év március 1-éig kollektív szerződés, melynek értelmében időszakonként a megfelelő százalékos béremelés biztosítva volt. A szerződés most lejárván, a munkásság új bérek mellett új feltételeket és hatalmi követeléseket állított be az újonnan kötendő kollektív szerződésbe, melyet a munkaadók a maguk részéről el nem fogadhattak. Megindultak tehát a tárgyalások, melyek folytán többkevesebb közeledés történt is a munkások és munkaadók között. A hatalmi kérdések egyrésze kikapcsolatott, másrésztben megegyezés jött létre, a bérmegállapítása azonban nem jöhetett létre a nagy szélsőségek miatt. Korlátozta ebben a munkaadókat az óriási pénzhány és az ebből eredő fizetési zavarok, miáltal az üzemmennakadással tudtak eddig is dolgozni s mely pénzhány folytán ma már a megrendelések is megtrikultak úgy, hogy — sajnos — sztrájk nélkül is tetemes üzemi redukcióval lehetett volna az egyes üzemeiket folytatni. Mint értesülünk, a város területén mindössze 6—8 iparos volt, aki határidőhöz lévén kötvé, munkásaival megegyezett, míg a többi üzemekben a sztrájk tart. Ebből kifolyólag mintegy 280—320 szervezett munkás sztrájkol. A város többi kisiparosainál a munka zavartalanul folyik, ugyanis a cipézmunkások jórésze szervezetlen s így a váltó cipészeknél a munka zavartalan.

Férfi szabó munkások egyezkedése.

A férfi szabó munkások is tárgyalásban állnak munkaadóikkal, hogy az emelkedő drágaság folytán megfelelő bérjavítást kaphassanak. A munkások és munkaadók közös tárgyalását már hosszabb idő óta Lebovits Rudolf igen nagy jártassággal és rutinnal vezeti s így előre látható, hogy a napokban már megtörténik a minden csoportot kielégítő megegyezés, ami annál inkább is kívánatos, mert egyrészt minden kereset nélkül eltöltött munkanap érzékenyen érinti a munkásokat, másrészt a gyengén meginduló tavaszi és husvéti szezon zavartalan menete az iparosoknak is érdekükben áll.

Tavaszi-nyári női kalap

ujdonságok nagy választékban, a legolcsóbb áron

Nagy Mihály Reg. Ferd. (Rákóczi)-ut 12

— Női és férfi kalapok alakítását a legújabb divat szerint készítik. —
Kicsinyben és nagyban elárusítás.

Bóg a bárány bee... bee... bee...
A „Bárány” áruházba menjünk be
Zöldfa-utca 8. alatt
Nagyon jól vásárolhat:
Rőföst, cernát, DMC-t,
Menyasszonyi kelengyét,
Rövidáruát, harisnyát
Nagyon olcsó árban ad
MOSKOVITS, Jorga (Zöldfa-u.) 8.

Angol
tavaszi
szövetkülönlegességek
érkeztek
SCHWARTZ és ROSENFELD
uri szabók, Gojdu (Beöthy Ö.)-u. 29

HUSVÉTI ILLATSZEREK legolcsóbban BARNÁ MIKLÓS illatszertárban szerkesztők be. Str. Regele Ferdinand 2. Bazár épület. Várakozóknak árengedmény! Kérjen minden üveghez kedvezményes vásárlásra jogosító szelvényt.

**Gobelinnek
Kellnek
Selyemszíták**
mindennemű kézimunkák és hozzávaló anyagok
PETERDI
kézimunka ipar
Str. Ladislau (Körös-utca) 10
Kézimunka előnyomda

ROSENZWEIG RÓZA
Boul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ú) 2.
Bazár-épületben.

Az összes női divatáru és kézimunka cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása!

1 drb Csapőszorító	Lei 150.—
1 „ Haskőtő	250.—
1 „ Mellifűző	350.—
1 „ Melltartó	60.—
1 Mtr Kongroi	80.—
1 „ Canava	150.—
1 „ Cordova	140.—
1 Kg. Nordisch pamut	700.—
1 „ -a perzsa pamut	550.—
1 „ -a smyrna pamut	550.—

D. M. C. perle himző pamutok, noulínék, horgoló cernák, kötőpamut minden számban és színben.

C. B. és M. F. A. Irlandi horgoló cernák.

Gobelin képek, petife pointok és selymek. Fesített és előhúzott kelimek.

Ovcsallók. Gyöngyök. Csipkék. Hímzések. Fillet csipkék és minták.

SBNKI FIA

— REGÉNY. —

72

Írta: Lovassy Andor.

(Minden jog fenntartva.)

Másnap délfelé aztán hire terjedt, hogy Boglár Erzsinek fia született. Templom után körülvették az asszonyok Kozáknét.

— Na, milyen a gyerek? Fekete vagy fehér? Az apjához vagy az anyjához hasonlít?

— Jaj, édes lelkeim, illet mióta megvagyok, sohase láttam. Csuda ez, valóságos csuda!

— Hogy-hogy?

— Szép, egészséges, hatalmas gyerek az, de se nem fekete, se nem fehér, hanem tarka.

— Tarka?

— Ez al! A két füle, a két keze, meg a két lábfeje fekete, mint a korom. Az egyik szeme olyan, mint a leccepp tinta, a másik meg olyan, mint a lenvirág.

— Jézus, Mária! Lehetetlen az! — kiáltották kezeiket összecsapva az asszonyok.

— Már pedig az úgy van, lelkeim; én fűrésztöttem, én pólyáltam be.

— Nahát illet! ... Most már Nyalka Boglár Mihály pénzért mutogathatja az unokáját — szóltak kacagva a rossznyelvű gonoszok.

De azért ingyen is megnézték a kíváncsiak.

Orvosi szempontból dr Babra Pált is érdekelte a különös eset; tetőtől talpig megvizsgálta tehát az újszülöttet és kijelentette, hogy ilyen eset az ő harminc éves praxisában soha elő nem fordult. Egy angol szaklapban olvasott hasonló dolgot, de ott arról volt szó, hogy az újszülött egész teste fehér volt és csak a feje volt fekete. A természet különös játéka ez. Mindenestre ritkaság és a megye székhelyén az Orvos-egylet gyűlésén felolvasást fog róla tartani.

A kereszteléssel is baj volt. Az „ördögfióknak” a keresztapaságát és keresztanyaságát senki se akarta elfogadni, azonban meghallotta ezt a babonás vonakodást az öreg Tasváry gróf és Nyerges Ferenc által megizente, hogy a kis tarka fiúnak ő lesz a keresztapja, a keresztanyja pedig a kis Mária grófnő.

Erre aztán lecsendesültek a kedélyek, sőt irigykedtek is Boglár Erzsire, hogy komaságba került a grófi családdal.

György névre keresztelték a kis újszülöttet, de a pap így írta be a matrikulába: „Nigra, alias Tarka György.”

Eleven, acsakodó kis portéka volt az. Olyan fűre és élelmes, mint egy parányi egér. Ugy elgyönyörködött benne az édes anyja. Talán nincs is ilyen furcsa fiú az egész világon. Hogy pislog reám a kis maszkura. A fekete szeme sir, de a kék nevet. Csupa derű és kacagás ez a gyerek.

De az édesanyját valami emésztő láz gyötörte. A hideg kirázta, a fogai vacogtak és félbeszélt: — Nigra! Nézzed a tied, meg az enyém! Hogy zúg a nagy tenger! Hogy morajlik a nagy város... Hogy sikolt a szél!... Hogy zokog a tasvári erdő!... Milyen csendes a falu... milyen néma a temető!... Fia Pista, jársz-e még a temetőbe?... Ne haragudj rám, ne haragudj!... Szóráj az én siromra is vadvirágokat... szórájál ibolyát... nefelejtset...

Szegény asszony! Három nap, három éjjel vívódott a halállal. Utolsó este az ágyához vitette a kis fiút. Megcsókolta és így sóhajtott, kis Tarka Gyurkám, árva Gyurkám, nem lesz neked se apád, se anyád! Gyere velem, gyere velem!

Aztán visszahanyatlott a párnára, mint egy elfáradt, pihegő madár, melynek eltörte a szárnyát a vihar. Sötét szempilláit lehunyva, csendesen elaludt örökre.

Az üldözött.

Mikor Boglár Erzsit eltemették, Boglár Mihály oda vette a hához az öreg Birizdónak egykori gazdaasszonyát, a vén Csicsókánét. Aldott szívű, becsületes, jó asszony volt. Arra bízta a kis unokájának gondozását. Valami pesztraféle cselédet is fogadott mellé. Maga is folyton otthon ült és abba hagyta az ivást. Minden öröme az a gyermek volt. El-elnézegette, mint a törpebokrot a százados tölgy. Mikor lesz még ebből fa, mikor lesz még ebből embernyi ember? Vajjon megéri-e ő azt az időt? Romlanak a srófok, kopik a gép; öreg már ő ahoz!

De bizony a kis Tarka Gyurka neki cseperedett. Már a cucizást is abbahagyta. Majd járni is, beszélni is megtanult. Nagy öröme volt benne a nagyapjának. Olyan eleven eszejárása, meg olyan szép csengőhangja volt, mint valaha az édes anyjának. — Már megél, — mondá az öreg, — ember lesz ebből, derek ember.

Mikor a hatodik évét betöltötte, beiratá az iskolába. Néhány nap mulva kezdődött az előadás. Vett az öreg a gyerekeknek ABCs könyvet, meg palatáblát és oktatta, tanította.

— Na, Gyurkám, holnap reggel én kísérek el az iskolába beajánlak a tanító unak. Jó lesz lelkem?

— Jó lesz nagyapó, jó lesz; — szólt a kisfiú és rendbeszedve a könyveit, lefeküdt a díványra. A nagyapja is lefeküdt az ágyba.

Alig pitymalott, már felserkent a gyerek: — Nagyapa! Megviradt.

De az öreg nem felelt.

Megint kiált a gyerek. Semmi válasz.

Ekkor aztán felkelt, oda ment az ágyhoz és megrázta az alvót: — Nagyapó! Nem hallja? Megviradt. Hát nem kísér el az iskolába?

A vén Boglár csak nem mozdult.

Ekkor bejött a szobába Csicsókáné.

— Mit csinálsz kis fiam?

— Kötleném nagyapót, de nem ébred.

Csicsókáné oda lépett az ágyhoz; megfogta az öregember kezét és felsikoltott: — Jézus Istenem! Meghalt!

Jajveszékelve rohant az orvoshoz; onnan a paphoz.

Nemsokára jöttek azok, de nem segített már azon se az imádság, se az orvosság. Az öreg Boglár Mihályt álmában megütötte a guta.

(Folyt. köv.)

KEPES ELEK
orvosi kötszerész, Sas-passage 20. szám
Saját készítményű **SÉRVEKÖTŐK, BASKÖTŐK,**
speciális kötszerek, női és férfi övszerek

Heli árjegyzék
a most érkezett árukról

Vizes készlet csiszolt 6 személyre	Lei 50.—
Boros készlet csiszolt 6 személyre	53.—
Sörös készlet csiszolt 6 személyre	100.—
Likörös készlet csiszolt 6 személyre	53.—
Gyümölcs készlet csiszolt 6 személyre	130.—
Befőttes készlet csiszolt 6 személyre	80.—
Teás készlet aranyos 6 személyre	400.—
Kávé készlet aranyos 6 személyre	400.—
Feketés készlet aranyos 6 személyre	150.—
Ebédő készlet aranyos 6 személyre	800.—
Mosdó készlet színes felszerelve	350.—
Vendéglői mély-lapos tányér	12.—
Vendéglői csemege tányér	10.—
Vendéglői vizes pohár csiszolt	4.—
Vendéglői boros pohár csiszolt	3.—
Vendéglői evőeszköz párja	40.—

Kávéházi és étterem felszerelések!
Eladás nagyban és kicsinyben
Képkerekezés — ablak üvegezés
Frații Komlós Testvérek
Gyári raktár — Nagykereskedés
Oradea-Mare — Nagyvárad
Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 13. szám.

Kárpitos

munkákat a legszebb
kivitelben jutányos
árban készít
Kovács kárpitos

Strada Francisc Deac (Deák Ferenc)-utca 1. szám.

Egy öltöny 700 Leiba elkészítése kerül

Jobb munkát kap, mint a főtéren. Minden e szak-
mába vágó munkákat a legolcsóbban készítek:

SCHREIER URI SZABO

Oradea-Mare, Str. Cogălniceanu (Várady Zs.-utca) 2

Briliáns! platinát, törmellék aranyat és
ezüstöt magas árban veszek.

KOHN HENRIK ékszerész

Strada Avram Janku (volt Kossuth Lajos-utca) 7. sz.

Treuer János

**szobafestő
és mázoló**

Piața Unirii (Szt. László-tér) 7.

Tudatom a n. é. közön-
séget, hogy a Piața Unirii
(Szent László-tér) 7. sz. a.
szobafestő és mázoló műhe-
lyemet megnyitottam. Szo-
lid árak. A n. é. közönség
szíves pártfogását kérem.

Kárpitos

munkákat a legszebb kivitelben ju-
tányos árban készít

Fényes Zsigmond

Regele Ferdinand (Rákóczi -ut 10. sz. Stern-palota.

Készítések állandóan raktáron.

Nagyothallók fiavelmébe!

A legújabb rendszerű berlini villamos

zsebtelfonok

(Austlik készülék) nagyothallók részére kaphatók:

Németi Mór Nagyvárad, Alexandri (Teleki)-u. 15.

szám alatti lakasan, ahol azok bárki által kipróbál-
hatók naponta 2-6-ig.

Irodabutorok,

parketták

Rimanóczy

mábutor és parkettgyár
rt. Oradea-Mare Strada
Clujului 117. Telefon 279

Kárpitos

munkákat a legolcsóbb kivitelben készítek:

Gidel Manó kárpitos

Posta (Uri) u. 2. Reg. Ferd. (Rákóczi) ut 6.

Zenemű ujdonságok

Hegedűs Hirlapiroda
zenemű osztályában.

Elsőrangú angol kosztümöket

kabátokat, korzó és kabáruhákat, leányke-
bátokat a legolcsóbb árért készítek:

Valentin István női szabó

Str. Spitalului (Kórház-utca) 17. üzlet

Tiszttiszviselőknél kedvezmény.

Veszek legmagasabb árban

Régiségeket, porcellánt,

ezüstöt, szőnyeget, butort, zongorát. Hívásra
házhöz és vidékre is megyek.

Sternberg I.

régiségkereskedő

Kishidő

Telefon 13-45

Ácsmunkát

CZINA ISTVÁN

ácsmester, Oradea-Mare

Strada Eroilor (Vitéz-u.) 1.

helyben és vidéken.
Bárminemű e szakmá-
ba vágó munkálatokat
a legolcsóbb egységá-
raim mellett vagy ve-
zetését vállalom.

ÚJ KEZIMUNKA SALON

Kapucinus-utca 19. sz.
alatt kézimunka szalo-
nomat megnyitottam.
Ázsurozás, renesans,
madeira, rischellieu,
cakkozás gépen, ami
felismerhetettségig
azonos a kézi hímzés-

sel, de aránytalanul ol-
csóbb. És mindennemű
kézi hímzéseket is a leg-
szebb és legolcsóbban
vállalok szmirna, perzsa
goblen, kelin és filé
munkák a legolcsó-
bban rendelhetők meg.

A nagyközönség szí-
ves pártfogását kéri: **Barta Maczó.**

Műköszörős

KOLLER ÁGOSTON

Boul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 19.

Elvállalok borotva, olló, kés és villanyerőre
berendezett gilette borotva köszörülését.

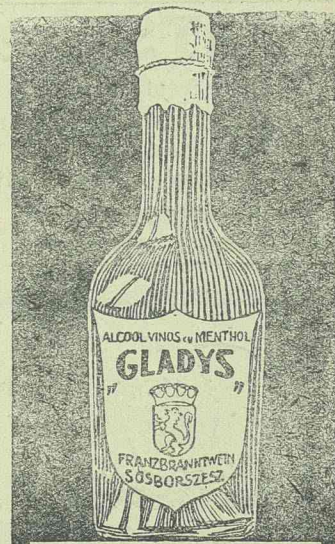
Kérem a címre ügyelni!

Kalapvirág

szükségletüket hölgyek és masamó-
dok legolcsóbban szerezhetik be a

„CIKLAMEN“

művirágüzemnél, Bwdul Regele Ferdi-
nand (volt Rakoczy-ut) 20. szám az udvarban.

„GLADYS“ sósbor-szesz üdít
GLADYS sósbor-szesz erősít
GLADYS sósbor-szesz fájdal-
mat csillapít

Gyártja: HERCZEG GEZA
vegyészeti gyára, Cluj.

Tűznem terjed házadban „Minimax“ ha kéznél van

MINIMAX

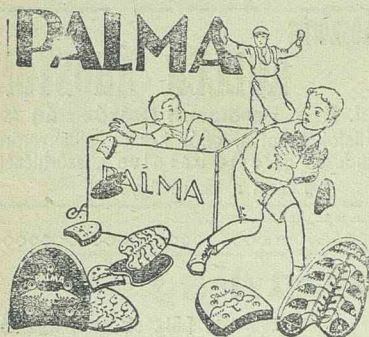
S. A. R.

BUCURESTI, Bd. I. C. BRATIANU No. 3.

Különleges típusok minden egyes tüzesetre.

Az egész vi-
lágon eddig
3 millió ké-
szülék kelt
el. — 70.000
tüzet oltott
el már.

135 ember-
életet men-
teft meg a
biztos halál-
tól. Mérhe-
tellen érté-
kü kincseket
a megsem-
misüléstől.

kaucsuk sarok és kaucsuk talp

Viselik gyermekek és felnőttek, mert tartós, olcsó és kellemes viselet.

Lloyd 2543

MASITS szücs

Strada Vlahuta (Szent János-utca) 2.

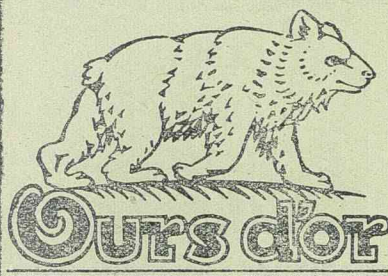
szörme áru

nyári gondozása

molykár elleni megóvás biztosításával

átalakításokat és

javitásokat vállalok.

A csokoládék királya
mindenkit elragadtatott kitűnő minőségével és delicat ízével.

Kérjen árjegyzéket!

Francia barack és különféle gyümölcsfacsemeték. — Konyhakerti és virágmagvak a legnagyobb választékban. Pálmák, disznóvénnyek, fenyők, rózsák és cserpes virágok kaphatók.

„VICTORIA“

Kerlgazdaság Részvénytársaságnál

Nagyváradon

Boulevard Regele Ferdinand (Rákóczi-út) 53.

Vizonteladónak árkedvezmény!

Kályhák

különféle színekben rakáron, 2500 Leittől kaphatók valamint átrakásokat és javításokat vállal

Varga György

kályhás mester
Strada Berkovici No. 33.

Eladó bérház

3 szoba, türdőszobás beköltözhető lakással, felvilágosítással szolgál. Horthy, Str. Csegeri 7

Vadászlegyverek

javitását, jókarbantartását és berendezését, valamint vadászati diszkelek készítését és javítását szakszerűen eszközöl

Künstler

armurier — fegyverműves

Cuza Voda (Szacsavay)-u. 89

Magas árban veszünk butort, szőnyeget, porcellánt, zongorát, Wertheim kasszát és egyéb lakásbereendezéseket.

Meghívásra házhoz megyünk

Beck és Benjamin

Strada Cogalniceanu

Olcsón kiadósítjuk rakáron levő perzsa és gyári szőnyegeket, ebédő és háloberendezéseket, antik bútorokat. Telefon: 1703.

ÓRÁK

szakszerű javítását a legkomplikáltabb kifogástalanul

TISZAY

végzi Strada Alexandrii (Telek-utca) 9. szám alatt

Julányos árak Preciz munka

Hálószoba

teljesen új, butorúzetből visszamaradt olcsón eladó

Sternberg

Kishidő. 3

L. Leichner

Berlin

Csak ezt a szépségpudert használhatja állandóan. Az ön arcára akkor valóban higiénikus és kozmetikai ápolást nyer. Egyben olyan márkájú pudert kap, amely a világpiacra utólrhetetlen sikert mutat föl. A Leichner-féle zsír-puder egy felszázad óta nemcsak a szépségápolásnak, hanem az összes utazásoknak is az alapja. A tudományosan összeállított Leichner gyártmányok mindenütt kaphatók. Teljes hatású színárnyalatával és parfümözésével az elegáns hölgyek számára az egyedül igazi puder.

Minősége elsőrangú!

Kérjen mindig Leichner-pudert, zsír-pudert, arc-pudert, Cold-krémet, ajk, szem- és arckenőcsőt, Crem-Lyreitet, színházi-rouge-t, lilimtejet, new eosmetieot, rózsavizet.

Vezérlerakati:
Drog. Mag. Pharm.
Gläsner & Sachter
Csernovitz Str. Regina Maria 9.

MALOMÉPÍTŐ R.-T.

ORADEA-MARE

Feljavít átalakít **MALMOKAT**
a legteljesebb felelősség mellett.

Templom harangok érkeztek

„STABIL“

Gépek és felszerelések lerakata.

Oradea-Mare,
Vitéz Mihály
(Nagy-piac)-tér

Távíratcim:
„STABIL“.

Telefon: 16-86

Aszódinál Saspalota

olcsó húsvéti vásár

Valódi likőrök, császárkörte, állásch vanillianak literje 40 Lei cvantronak literje 76 Lei. Erős tearum továbbra is 26 Lei literje. Chokoládé és cukor tojások 50 banitól kezdve, mindegyik olcsó chokoládé nyulak és csirkék. Saját darálású porcukor. Dióbél, frissen darált mák. Méz üvegekben és kimérve. Flumel chokoládé egy tábla s bordás 22 Lei. Olajos szardíniák, bőjtös halak és sajtok.

Aszódinál saspalota

Friss mazsola 1 kiló 48 Leittől kapható

Gyermek kocsik

gyári árban kaphatók

Szöke Miklósnál

Str. Vlahuta (Szt. János utca) 22.

Szakszerű javítások, ernyők gummizások stb.

10.000

néző fog gyö-
nyörködni

1924 április 12

13-án a Kath.

Körben

50

nagyváradai és
biharmegyei
gyár, iparvállalat és kereskedő

5 millió

leiértékű gyárt-
mányának és
áránakHusvétii
Kiállításánminden láto-
gató a kiállítás
egész tartama
alatt

ingyen uzsonnát

kap a Kemény
Testvérek kon-
zervgyárából
és a nagyváradaiDreher-
Haggenmacher
sörgyártól

20

Leiért

Vizumokat

bármely konzulátusnál
felelősséggel elintézzünk

Futárindulás minden nap

Kálmán és Szirmai

Str. General Mosoiu No. 7

(A tüzlő lakatnyával szemben)

Telefon 2-21

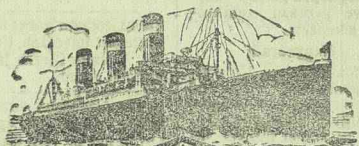

Vizumokat részünkre elvállalnak:

„Ardeal” Kereskedelmi Iroda
Str. Episc. Ciorogariu No. 8. (volt
Uri-u.) főposta mellett. Telefon 2-03„Sipos és Reich” papirkereskedés
Piața Regina Maria (volt Bémer-tér)„Enyveshát” Futár-iroda
Sas-passage„Pércsi” Kereskedelmi Vállalat
Str. Vlahuța (volt Szt. János-utca)Használt
kirakati-ajtók

és

ablakok eladók

a „DELTA” építőreszvénytársaságnál
Piața Mihail Viteazul (Nagypiac-tér) 11/a

Szerencsés utazás

az amerikai kormány gőzhajóján.

Ha Amerika kezei az Ön célját, lépjen azonnal
érintkezésbe az United States Lines legközelebbi
képviselőjével. — Az elindulás pillanatától egészen
a New-Yorkba való megérkezéséig a legteljesebb tá-
mogatásban fog részesülni. A III-ik osztály kabinjai
tiszták, tágasak és kitűnően berendezettek. Az ellátás
nagyszerű és gazdaság, a kiszolgálás barátságos és
nyugodt. A III-ik osztály utasainak a legteljesebb
kényelmet nyújtják.Kérjen — díjmentesen — képes
prospectust és hajólistát.

UNITED STATES LINES

Vezérképviselőt Románia számára

MERCUR BUCAREST, Calea Moșilor 51, TEMESVAR
Hunyadygasse 8, CZERNOWITZ, Liliengasse No. 15

Hirdelemény.

F. év április hó 23 és 24-ik napján vagyis,
román nagyhetének szerda és csütörtöki nap-
ján Ceica községben arucikk és átalafelhajtások
nagyvásár fog megtartatni.

Az előjáróság.

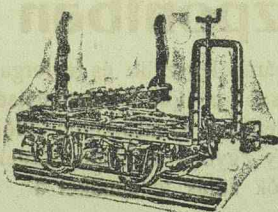
20 leiért
vizumokatbármely konzulátusnál
felelősséggel elintézzünk

Kálmán és Szirmai

Strada Gen. Moșoiu 7. A tüzlő lak-
tanyával szemben. :: Telefon: 2-21

FERROSTAAL R.-T.

nagyváradai fiókja. Ideiglenes iroda: Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 13.

Eladás raktárról:

Sinek
Erdei Truck kocsi
Billenő kocsi
Apró anyag
Henschel lokomotív.

Vesz és elad: kisvasut használt anyagokat

Bucarest: Bradul 1. 0. Bratiana 18. Budapest: Nagy János-utca 41. sz.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

Házasság

Intelligens nő, ötvenéves leiel férjhez menne biztos existenciájú urhoz, 36* jellegre kiadható. 523

Oktatás

Mérlegképes perfect könyvelő gyorsan, jutányosan kiképezem.

Nagyvárad
cég főkönyvelője. Cim kiadói hivatalban. 450

Intelligens fiatallembert román és német nyelvet tanulna étkézés ellenében. Cimeket a kiadóba kér. 507

Gyorsírás
(magyar-német)
gépírás
könyvvitel
12 év óta legjobban
Donát-nál
Str. Gojdu
(Beóthy Ödön-utca)
30. szám.
Előkészítés
magánvizsgákra.

LAKÁS

Egy és kétszobás lakásokat tudok. Irodahelyiségeket központban. Butorozott szobákat. Soéterrán ütlethelegység olcsón átadó. Kétszobás modern cserélhető kétszobás nem modernre. Baázsné, Str. N. Jorga (Zöldfa-ut.) 21. D. e. 9-1. Telefon 815. 526

Alkalmazás

Utazói állást keres különösen tüszerszakmában nagy gyakorlatú rendelkező nőten fiatallembert. — Elsőrangú referenciával rendelkezék. Szíves megkeresést e lap kiadói hivatalába „Megbízható” jellegre kér. 384

Ügyes szobaleány felvételt Ullmann Sándornénál Piata Mihail Viteazul (Nagy piata-ter) 11. 506H

Fiatalkorú lányt keres 2 tagú család. Értekezhetni délután 4-5 óráig Parcul Stefan Cel Mare (Tisza Kálmán-ter) 15. kapu alatt bair. 503

Jól főző mindenest keres kis család 15-ére. Cim a kiadói hivatalban. 518

Gyermekeleányt keresek 15-ére. Cim a kiadói hivatalban. 519

Kfűtőt azonnalra felvesz Dávidovits ékszerész, Rákóczi-ut. 8. 549H

Háztartásúknak éteesebb megánsz zsidó asszony felvételt. Cim: Horváthné kézimunka üzlet. Színház-utca. 4. 552

Valódi MÉZ
kapható
Dzierzon
méhészetnél

Ügyes kézeleány és tanulóleány azonnal felvételt Str. Prințul Carol. 516

Érdőkező, kemény és puhafás, okleveles erdész, ajánlkozik. Cim a kiadóban. 522

Bajárónó vagy mindenest felvételt. Str. Sf. Ladislau (Körös-ut.) 21. Özv. Kissné. 525

Fiatalkorú lányt kezdő fizetéssel felveszek, Pércsy Str. Vlahuța (Szent János-utca) 1. szám. 536H

Szobák deutsches Fräulein welhe rumänisch spricht i evoruzt zu fünf jährigen Buben. Dr. Farkas, Boul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut.) 35. 17. 531

Középkorú jól főző szakácsnő kétszobás családnál mindent elvég. z. Bunyitai-liget Str. Florilor (Virág-ut.) 1. 533H

Perfekte Deutsche Stenotypistin per 15 April bzw. 1 Mai gesucht. Offerten an Hegedüs unter „Perfekt”. 531H

Fogtechnikus önállóan dolgozni tudó jelentkezzen. Str. Iancu (Kossuth-ut.) 2. 553

Elsőrangú kiszolgáló segéd felvételt rőtös vagy kézműári szakmában járatos. Románul tudók előnyben részesülnek. — Ajánlatot „Azonnali belépésre” Hegedüs Hirlapirodába kérea. 550

Katholikus, középkorú tanító nő gyermekek mellé, (román nyelvet tanít) vagy irodába, üzletbe alkalmazást keres. Teljesen megbízható. „Okleveles 40” jellegre. 547

Ügyes magyar-német gyors és gépíró felvételt: Grünberger és Várnai cégnél. 541H

Mindenest szakácsnő állást keres. Str. Episc. Ciorogariu (Uri-ut.) 54. ajtó bal. 554H

Reszelők

és mindenféle rás-polyok utravágását vállalom szolid árak mellett

Maár Lajos
reszelővágó Nagyvárad,
Alexandri (Teleki)-u. 45

Üzlet-helyiség

a város központján

átadó
Cim a Hegedüs Hirlapirodában.

Fehérnemű varroda
Ep. Pavel (Pável-ut.) 18

Készít színes férfi inget 2 gallérral 60 Lei, fehér férfi ing 50 Lei, női nappali ing 20 Lei, női hálóing 25 Lei, csipkes kombiné 35 lei. Gomb-lyuk kötést olcsó vállalak

Adás-vétel

Keresek megvételre egy jókárban levő tündökösöd. Poul, Reg. Ferd. (Rákóczi-ut.) 30. Jobbra. Szász. 488H

Eladó egy új, három utcai szoba és mellékhelyiségeiből álló modern magánház. Braun, Str. Aurel Vlaicu (Vámház-ut.) 61. 13

Bizonyba elfogadok bármilyen reheneműt, porcelánokat, szőnyegeket és kőzeteket. Boulevardul Regie Ferdinand (Rákóczi-ut.) 30. Jobbra. Szász. 64

Használt, de jó állapotban levő Czerny-Szendy II. füzete megvételre keresték. — Cim: Str. Cuza Voda (Szacsavay-ut.) 19. Sz. 531

Felöltő 13-15 éves fiúnak, rövid nadrágos fiúrúha, veseit férfifütyök eladók Str. Monastirii (Zárda-ut.) 1. sz., em. 1. ajtó. 482

Ház azonnal beköltözhető 4 szoba, fürdőszoba komplett lakással, valamint 364 négyszögöl terület, elköl-tözés miatt, sürgősen eladó. — Van több kisebb-nagyobb beköltözhető ház, szőlő, földbirtok, üzlet, raktár- és irodahelyiség, pince stb. — Kereskümbé 50-150 holdas birtokot. Antik butorok, 12 személyes ebédlőservice, íróasztalok, szőnyegek, haragott ingaóra, kézműv-kák, szalon garnitúra — Biedermajer — stb. olcsó áron eladók. Uttelevei vizu moziatunk. Bizományi eladása bármint elfogadunk. „ARDEAL” iroda, főpostá mellett. Str. Episc. Ciorogariu (volt Uri-ut.) No 8. Telefon 203.

A Hary-féle valódi áfonyagyógyór minden gyógy-szerből beszerezhető. — Készíti: Hary gyógyszerész Campeni. 419

Eladó egy 60 holdas birtok tanyával, gazdasági épületekkel 12,000 lei holdonként, külön 2 hold szőlő, 40 hold föld a Körös mentén, tanyával. Értekezni Tomanénál, Nilesztelep, 3-6-ig Str. Sf. Ladislau (Körös-ut.) 21. sz. 535H

Harisnyák

nyakkendők, keztyűk, gombok, csipkék, cérnák, gyöngyök nagy választékban, a legolcsóbban beszerezhetők
Guttmann Chajem
Sas-passage,
főbejárattal szemben.

Központban

a város legszebb és legforgalmasabb pontján 5 üzlethelegység egyenként 33 m² külön-külön, vagy egyben is kiadó. Érdeklődők adják le címüket a

Hegedüs Hirlapirodába

8 szobás teljesen modern lakást vagy magánházat keresek. Magyar Bank. Telefon 99. 537H

Ocska ömöt vesz minden mennyiségben Brád és Gáspár, Sas-Passage 84. 513

Allig használt női szürke costüm, flu kabátok, sőt-fékek női ruha, selyem jember, asztali villanylámpák olcsón eladók. — Háztartásúknak ajánlok olcsó tisztviselő özeget, háztartásban teljesen járatos. — Uri fogat: koesli, 10, szer-szám sürgősen eladó. — „ARDEAL” postá mellett. Telefon 203.

Eladó sürgősen 60 magán, 10 üzletház, 40 bérpalota, 1 szobától 5 szobás beköltözhető lakásokkal, 40 holdtól 400 holdig birtok, kisebb-nagyobb szőlők, üzelek, lakások stb. Weisz Gizi, Strada Tipografiei (Nyomda-ut.) 4. 32

Használt Gersterberg bécsi gyártmányú hússzuszongora eladó. Lelkészi hivatal, Paptamási. 448

Jó zongora bécsi gyártmányú husz nétezer leiert eladó. Str. Pecze-ut. 12. 551

Eladó házak. Cuza Voda (Szacsavay-ut.) 70 modern beköltözhető parketás lakással, üzemelő iaktanya mellett beköltözhető lakással, 400 kvadrát területtel 120 ezer lei. Weisz Gizi, Nyomda-ut. 4. 34

Jókárban levő léfruhák olcsón eladók. Deutsch és Grünwaldnál, Str. Nicolae longa (Zöldfa-utca) 5. sz. alatt. 469

Házak eladók. Hazatérési megbízásokat vállalom. — Kölesönöket megszerzünk. Magánpénzeket, jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi R-t Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 5

Gyermekekcsik megérkeztek. Waldmann, Boul. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut.) 542

Üzlethelegység berendezéssel együtt azonnal átadó. Bövebbet Alexandri (Teleki-utca) 38. listázás. 548

Eladó különböző butorok, egy finom csillár, villanylámpa. Különféle nagyságú tiszta boros hordók. Str. Episc. Ciorogariu (Uri-utca) 23-a. 545

Eladó sarokház
940 m² belsőszéggel a Háj-téren, amelyben a Rólich-féle vendéglő van. Két szép szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt elfoglalható. Értekezhetni Kortimáros Lászlónál, Str. Bra-tianu (Szaniszló-ut.) 22

Egy vendéglő haszonbérbe vagy percentre kiadó. Cim a kiadóban. 529

Cseplőgép 6-os, 8-as eladó. Str. Pescarului (Há-lász-ut.) 25. 528

2 drb 7 éves muraközi mén eladó. Megtekinthető Csobánhid pusztá, Salonia-Mare. 527

Női, férfi gyermekruhák, fehérművek, villanylámpa eladók. Str. Vulcan 9. 515

Ridikülök megérkeztek Waldmannhoz Boul. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut.) 543H

A figyelmébe ajánlom határban 41 hold földem, országot melletti, épületekkel, vetessel, közegben lakóház, 4 szoba, 2 konyha, magtár, istálló, szén, göré, jó telekkel eladó Értekezni Cseli Zsigmond, Str. Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 95. 532H

Tennis racket és labda megérkeztek, Waldmann, Boul. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut.) 544H

Orvoseknak. Használatlan, legújabb Reinger Gebbert és Schall-féle Diathemia készülek nagyvárad áramhoz eladó. Bövebbet Ujvárosi drogueriában Sas passage. 530

ÚRÁT

ékszer a legjobban és legolcsóbban szakszerűen javít

Földváry Jenő

Alex. (Teleki-ut.) 2. sz. Aranyat magas árban veszek.

Veszünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Meşolu (Mezey Mihály) utca 10

Arany ezüst gyémánt briliáns platnát és hamis fogakat magat árban bevaltok. Örök ékszerek jutányos árban kaphatók, ugyanott mindenféle dísz tárgyak, szőnyegek, porcellánokat, régiségeket bizományba elfogadok.

Weisz Lipót

órás ékszerész és régiségkereskedő. Strada Avram Iancu Kossuth-utca 18. sz.

Új és használt

kerékpárok gummik
ezekhez mindentféle részek legolcsóbbak

varrógép és kerékpár javító műhely.

H. Eisenberger
Piata M. Viteazul Nagypiac-ter 5 új huspialac szemben

Különfélék

3 pár harisnyából 2 párt, 2 pár zoknijból 1 párt vart Gondáné, Str. Simeon Barnujtu (Damjanich-ut. 2. sz., ajtó 3. Ny

Gépalapozást jól és olcsón készít Erbensteiné, Str. Cuza Voda (Szacsavay-ut.) 28 vagy Sztaroveszky-utca 11. sz.

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges tényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban, 20 leitól kezdve készülnék Zenker tényképesnél, Str. l. C. Brahanu (Szaniszló-ut.) 25. Feleltek este lei 8-ig.

Örökbe adnám 2 hónapos szép kis gyermekemet, bejegyzésem melletti, Str. Fabricior (Gilyányi-ut.) 23. 509

Vegyileg tisztítást vállalom. Egy öltöny vasalás 30 Lei Szalay szabónál, Str. Alexandri (Teleki-ut.) 30. sz. 518

Perzsaszőnyeg készíttést vállalom. Cim a kiadóban. 546

Használaton vragai apor-sához Hary-féle „Flora” növény- és virág-lapot — minden gyógyszerárban és drogueriában kapható. Készíti Hary gyógyszerész Campeni. 420

Fiatalembert teljes ellátást kaphat a központban Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 540H

Két intelligens utiembert teljes ellátást kaphat. Lehetnek jobb zsauerü iparosok is. Str. Szőlős utca 20. sz. 539H

Elveszett Elisab h de Marchira szóló osztrák utlevél, becsületes megtaláló kéri a kiadói hivatalba leadni. 524

ARANY BEVALTO
Horváth Imre
Dei'Orto mellett
ARANY! EZÜST BRILLIÁNS GYÉMÁNT PLATINA BEVALTAS

Feltalálók ügyelmébe

Találmányokat kidolgozok azoknak szabadalmazását készítközöm. Gép elektro-technikai konstrukciókat megvásárolok. Érdeklődésekre szakaszerü és díjtalan felvilágosítással szolgálom. Szigorú titoktartás.

Künstler,
műsszerész
és elektrotechnikus.
C. Voda (Szacsavay-ut.) 89.

Str. Regels Ferdinand 9. özv. Petri Árpádné lát-szerész üzletében van
HERBST
ékszerész és óras rak-tára aranyat, ezüstöt, briliánsokat magas árban veszek.
Megérkeztek a schveici zseborák.